

VOLITVE

NADALJEVANJE VSESTRANSKE POLITIČNE AKTIVNOSTI

Smo sredi živahnega političnega življenja. Komaj so po naših predavalnicah potihnile razprave o novi ustavi in o njenem osnutku pred sprejetjem, že se nam narekujejo nove akcije, ki pomenijo kontinuirano politično aktivnost tudi med študentsko mladino. Ta aktivnost ni samo plod ustavne razprave med študenti, ampak izhaja iz mnogih prejšnjih akcij, kot je bilo pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ, govori tovariša Tita, ki so naleteli na tako velik odmev ne samo pri naših občanih, temveč tudi med študentskimi vrstami, ta aktivnost je plod republiških plenarov ZK, delovanja svobodnih kateder na naših fakultetah, pa še brigad in tudi vsakodnevnih drobnih akcij, ki so jih organizirala združenja ali letniki.

V zadnjih nekaj letih opazimo najraznovrstnejše oblike idejnega izobraževanja, ki jih je tempo življenja sam ustvarjal in oblikoval, jim dajal vsebino in mesto v našem delovanju. Boljše materialne razmere so omogočile delo ideoloških in kulturnih tribun ter diskusijskih klubov, močnejši razvoj in uveljavljanje študentov navzven, široko so se zdemokratizirale vse naše institucije, demokratizacija v Zvezi študentov zajema mnoga vprašanja skupnih interesov, občuti se na slehernem koraku: v letniku, na fakulteti, v študentskem domu in drugje. Pri študentih se iz dneva v dan povečuje zanimanje za vpliv na vsako konkretno družbeno akcijo.

V predvolilnih zborovanjih smo upoštevali vse dosedanje dosežke, ko smo z njimi merili tiste ljudi, ki jim bomo zaupali kandidaturo. Kot poročajo iz vse naše države, so že zaključeni zadnji zbori volivcev v vseh volilnih okrajih, kjer so postavili kandidate za vse predstavniške organe. Ti kandidati bodo, če bodo sprejeli kandidature, dali pisмено soglasje in bo potem zvezna volilna komisija objavila kandidacijsko listo poslanskih kandidatov. Konec maja bodo neposredne volitve za vse občinske skupščine, ki bodo potem 3. junija izvolile poslance za zbere delovnih skupnosti republiških skupščin in zvezne skupščine...

Študentska mladina ima odlično priložnost za še večjo aktivizacijo članstva. Letos bo prvič v življenju volilo v Jugoslaviji 750.000 mladih ljudi, od tega je kar 80.000 študentov, ki bodo kot polnoletni in polnopravni občani s tajnim glasovanjem dali glas tistemu delegatu, ki so ga že na predvolilnem zborovanju predlagali. Izbrali smo ljudi, ki jim bo poverjena skrb za nenehno izboljševanje socialističnih družbenih odnosov, ljudi, ki bodo poslanci svojega naroda in njegovih koristi. Ti bodo na svojih dolžnostih izražali mišljenja in pobude svojih volivcev in jih tudi uveljavljali na ta ali oni način. Volilci jim bomo z izvolitvijo dali zaupnico in pooblastilo, da smejo nastopati za naše koristi, hkrati pa jim bo izvolitev tudi opomin, da bomo budno bedeli nad njihovim delom.

Ob koncu predvolilnih zborovanj se moramo tudi vprašati, kako smo ljubljanski študentje kot celota in kot posamezniki prispevali k tej veliki politični manifestaciji. Koliko študentov je razpravljalo na predvolilnih zborovanjih, koliko študentov naše univerze kandidira? Pri tem se moramo spomniti tudi na tiste, ki so bili morda še lani ali pa pred tremi leti še študentje in so si v študentski organizaciji kot študentski funkcionarji v svetih letnikov, v samoupravnih organih na fakulteti in univerzi, v študentskem domu, v organih in komisijah Ljudske mladine in drugod, pridobili prve začetne vodstvene izkušnje, zdaj pa bodo z izvolitvijo zastopali koristi širokih delovnih množic. Čeprav so bile njihove tedanje odgovornosti v primerjavi z bodočimi res malo manjše, njihovega dela nikakor ne gre podcenjevati, saj so to bili prvi koraki in prve odgovornosti, ki so jih opravičili pred svojo organizacijo; s tako vestnim delom so gotovo poročstvo, da bodo svoje vedno odgovornejše naloge vestno in dosledno izpolnjevali. Ta moment je na predvolilnih sestankih odigral pomembno vlogo, zaupanje pa bodo izvoljeni kandidati opravičili z vestnim delom v predstavniških organih.

Na osnovi 36. člena nove ustave imajo študenti obnem z drugimi občani naše socialistične federacije aktivno in pasivno volilno pravico, v kolikor izpolnjujejo pogoje, ki jih postavlja zakon o volitvah. Analogno temu bomo študentje glasovali v svojih teritorialnih enotah. Študenti, ki niso iz Ljubljane, oziroma niso vpisani v ljubljanske volilne imenike, bodo volili tam, kjer imajo stalno bivališče in kjer so po tem kriteriju vpisani v volilni imenik. Zato že več kot dva meseca pri nas toliko poudarjamo potrebo po reviziji, kje je kdo vpisan...

Udeležba na volitvah je naša dolžnost in pravica. Pred nami in pred svetom bomo dokazali, kaj in koliko smo zainteresirani za razvoj naših dosedanjih pridobitev.

Zadnjič mi je nekdo pripovedoval, kako je srečal znanca, ki mu je ob stisku roke kar brez uvoda čestital. Zakaj pa? »Sem slišal, da si končal...« Kolega ga je nasmejan komaj pripričal, da to ni res, čestitko pa je, seveda, kljub temu sprejel. Za naprej. Znanec je vedel, kdaj si se vpisal na univerzo, vedel je tudi, v kolikem času je možno študij zaključiti, ali ni bilo to opozorilo?

Ni še dolgo od tega, ko smo imeli v našem listu rubriko »Diplomirali so...« Zdaj je nimamo več, ker... Je morda tisti, ki je zanj skrbel, diplomiral? Ne vem, čeprav bi čas za to že bil. Vsaj včasih smo preko te rubrike izvedeli, kateri naši kolegi – z njimi smo morda skupaj sedeli na predavanju, ali smo se spoznali na brucovanju, ali kjerkoli drugje – so se poslovili od nas. Ob takih prilikah vedno postanemo zamišljeni: je že tako, ko dosežeš, kar si si toliko in toliko let želel, k čemer je bilo v tem času usmerjeno vse tvoje bitje. Nenadoma spoznaš, da je vse prišlo prehitro. Iz sveta, v katerem si se ta leta počutil varnega, padeš v čisto nov svet, poln dvomov in nejasnosti...

Dve od teh, ki so na sliki, se poslavljata od fakultete. Ali ju ne izdaja nasmeh? Čestitamo jima jima tudi mi... – J. P.

Foto: Joco Žnidaršič

LETO XIII.
Ljubljana,
15. maja 1963
Štev. 14

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Naš pohod ne bo nikoli končan!

Bilo nas je sto, ki smo nosili našo zastavo po slavnih poteh IX. korpusa, sto mladih, veselih, radostnih gozdarjev, šopek jugoslovanskega cvetja, ki se je zbral z gozdarskih fakultet Sarajeva, Beograda, Zagreba, Skopja in Ljubljane. Bilo nas je sto, ki nas partizanska pesem ni nikoli zapustila in ki smo nemi in resni stali ob spomenikih naše slavne zgodovine.

27. aprila 1963 smo krenili iz Ljubljane. Bili smo skupaj le tri dni. Hodili smo in se vozili, toda vedno je ostajalo nekaj za nami.

Železniki. Zapustili smo jih z besedami bivšega borca IX. korpusa, tovariša polkovnika Semeta: »Tovariši, veselji me, da želi naša mladina spoznati partizanske kraje in obnoviti spomine na naše slavne dni. Zato nosite zastavo, ki jo sedaj sprejemate, tako ponosno in neomadeževano, kakor smo jo pred vami nosili mi. Vzpenjali smo se nato proti stari italijansko-jugoslovanski meji ter poslušali biveše borca IX. korpusa: »Tukaj je bila bolnica, v tej hiši je prebival oblastni komite Komunistične partije za Gorenjsko. Tukaj so partizani zgradili žičnico, da so lahko spravljali material iz Gorenjske na Primorsko. — Tukaj je bilo vse požgano. — Tukaj so bile borbe...«

Korakali smo v partizanski formaciji in od časa do časa zapeli partizansko pesem.

Bolnišnica Franja. Šest ur hoje je bilo za nami, toda ko smo videli to neuklonljivo človeško voljo in mojestvo človeške ustvarjalnosti, smo na utrujenost pozabili.

Cerkno. Vkorakali smo vanj, »Hej, brigare, hitite!... Na juriš!...« »Tovariši, dovolite, da vas pozdravim v imenu občinskega odbora Zveze borcev Cerknega...« In nato je sledilo »Širi kolo, joj širi kolo, kozarčko kolo«, s cerkniškimi pionirji na

ramah in ob streljanju iz pušk. Cerkno smo zavzeli s pesmijo.

»U vis nišania!« »Pall!« Izstrelili smo pet salv v ta tihi kotiček slovenske zemlje, ki je toliko pretrpel. Slava 47 padlim učencem partijske šole v Cerknem.

Cepovan. Poslušali smo preproste, a tako prepričljive besede že malo upognjenega predsednika občine, ki pa nas je ponosno pozdravljala. Iz oči mu je sijal tak blek, kot da se ni dopolnil naših let: »Tovariši, tukaj je bil nastanjen štab IX. korpusa. V naši vasi ni bilo nobenega izdajalca. 20 let smo trpeli pod italijansko fašistično oblastjo. Slo. venec uradno ni smel govoriti s Slovincem slovensko. Nismo imeli svoje slovenske šole. Naši kraji so pasivni, vendar smo dali partizanom vse, kar smo imeli, in sedaj smo srečni v socialistični Jugoslaviji. Naj živi Socialistična federalna republika Jugoslavija! Naj živi bratstvo in edinstvo jugoslovanskih narodov! Prevzelo nas je in z zanosom smo vzklicali »Naj živi!« ter nato »Tito — Partija, Tito — Partija!...«

Enaj sprejem smo doživeli v Lokvah. VI. deli smo Trnovski gozd ter se z avtobusi pripeljali v Novo Gorico.

Nova Gorica. To je novo mesto, kjer je vse novo, vse tako mlado. Je dokaz moči povojnega ustvarjanja jugoslovanskih narodov. Tu smo se nagovarjali: »Ajde, brate, da vidimo vaše slovenačke djevojke... Želiš šta da piješ?... kako si?...« Postali smo en odred, ena strnjena celota, vsi smo si bili bratje, vsi tovariši.

Ustavili smo se še v Postojni in Ljubljani, kjer smo z venčkom partizanskih in narodnih pesmi jugoslovanskih narodov, s koli, objemanjem in poslavljanjem zaključili naš partizanski pohod. »Zdravo, drugovi, stretan put!«

Da, samo tri dni smo bili skupaj. Toda v teh treh dneh je iz nas nastal strnjen partizanski odred bratstva in edinstva s slavnim imenom IX. korpusa. Prav zaradi tega naš pohod ne bo nikoli končan. To bo večer pohod bratstva in edinstva, pohod večnega tovarštva vseh nas, mladih gozdarjev jugoslovanskih narodov. Mi, ki smo ob tem maršu spoznali le delček zgodovine slovenskega naroda, mi, ki smo na tem partizanskem pohodu občutili, kako pri nas zgodovina večno prehaja iz preteklosti v sedanjost, mi, ki smo ob spomenikih čutili, da žrtve, ki so padle, ne smejo nikoli umreti, se moramo in se bomo borili, da naše življenje in naše delo, to je našo dolžnost do zgodovine in sedanjosti, izpolnimo tako, da našega pohoda, osnovanega na partizanski tradiciji, nikoli ne končamo.

Martelanc Dušan

MNENJE DRUGIH

Objavljamo članek H. P. W. Schmitza kot odgovor na članek, ki ga je Marjan Tavčar objavil v 10. številki Tribune.

Schmitz je pri nas na postdiplomskem študiju na inštitutu za sociologijo. Zanimivo je, da se je naučil slovenščine v pol leta.

Kot študent sociologije sem z velikim zanimanjem prebral članek M. Tavčarja v Tribuni, št. 10. 636., kjer podaja svoje misli o problemu uporabne sociologije. Morda bo koristno, da povemo o tem svoje mnenje, ki se je razvilo v popolnoma drugačnih družbenih okoliščinah, a ima dovolj stičnih točk, da bo primerjava koristna za oba. Vnaprej je treba povedati, da v tem prispevku ne bomo podali nizozemskega mnenja o tem vprašanju, temveč samo to, kar se lahko zaključuje iz pogovorov med kolegi in profesorji, in tudi iz praktičnih spoznanj.

Do danes smo lahko brez dvoma spoznali, da cilj študija ni larpurlartističen. Družba takega tipa študenta gotovo ne potrebuje, kar se odraža v številu študentov sociologije. Znanstveno spoznanje ne more nikoli biti brez povezave z ravnanjem družbe. Zato bomo morali — kot pravi Tavčar — dokazati koristnost našega znanstvenega dela. V zvezi s tem dokazovanjem smo mnenja, da je naše dokazovanje nekoliko drugačno kot pri drugih znanostih. Za prirodoslovno znanost lahko npr. rečemo, da živi skoraj samo zaradi industrije. Tudi ekonomija, psihologija in druge znanosti so že tako profesionalne, da lahko v družbenem upravljanju sodelujejo in so zato že priznane. Torej je zveza med znanostjo in družbenimi potrebami že vzpostavljena. Da ta zveza (Institutionalisierung) ni koristna samo za določeno znanost, temveč tudi za družbo, lahko vidimo vsak dan; družba ve, kje bo lahko našla pomoč, ko jo bo potrebovala. Hkrati smo začuden, da družba brez obotavljanja sprejme enostranska pravniška

ali ekonomska stališča. Ne vidi namreč (kot je to primer na Nizozemskem), da so odnosi, ki se nanašajo na organizacijo in način dela socialne službe in delavskih odnosov, obdelani samo s pravnimiških in ekonomskih stališč, čeprav je splošno izkustvo, ki je zelo važno, tudi doprineslo svoj delež. V tej zvezi bi se lahko sociologi čutili zapostavljeni, ker jih niso vprašali za pomoč oz. nasvet, ki bi brez dvoma bil koristen pri upravljanju. Izkušnja na Nizozemskem je, da skoraj vsi diplomirani sociologi razmeroma lahko dobijo službo, čeprav je verjetno, da je to posledica visoke konjunkturo. Podjetje namreč uživa večji ugled, če lahko ob pravem času predstavi svojega sociologa, postavi pa se vprašanje, če je prav študij sociologije potreben za delo, ki ga ponujajo podjetja ali zavodi. Sociolog namreč funkcionira kot sekretar, šef personale itd. Pri nas prevladuje mnenje, da družba še ne ceni dovolj uporabnosti sociologije. Iz tega je razvidno, da to ni problem samo za sociologe, temveč tudi za družbo. Drugo vprašanje pa je, ali sami verjamemo v profesionalnost. Prav to je bil vzrok, da smo reagirali na pisanje tov. Tavčarja. Po našem mnenju pisec sam ni prepričan o mestu, ki bi ga naj sociolog zavel v družbi, prav zaradi tega, ker manjka na tem področju praktičnih izkušenj. Čeprav izkušnje na Nizozemskem niso tako velike, zaslužijo vso našo pozornost, ker lahko iz njih povzamemo nekaj točk, ki bi lahko kazale na jasno zvezo med sociologijo in družbo.

1. Sociologa vprašajo za mnenje šele takrat, ko ostale discipline ne najdejo rešitve.

2. V upravnih organih ne vemo, kaj lahko pričakujemo od sociologa, dobro pa vemo, kaj lahko pričakujemo od drugih znanstvenikov.

Tukaj bi lahko navedli mnenje prof. dr. Ed. Leemansa, empiriosociologa na Nizozemskem, ki pravi, da bi lahko bila preostala funkcija (Restfunction) zvezni člen med vprašanjem in odgovorom, kaj bi sociologija lahko storila. Leemans pravi: »Sociologija bi lahko pomenila ponovno uveljavljanje socialne kontrole uprave.«

V praksi je očitno, da se skupina ljudi obnaša drugače, kot to pričakuje vodstvo. (vodstvo naj namreč določeno pričakovano vedenje podrejenih realizira.) Če se vedenje ne realizira tako kot smo pričakovali, se to razlaga s pravnimiških ali ekonomskih stališč; npr.: delavec ne ravna ekonomično, je neumen, se ne ravna po pravilih. Pri tem pa se prezre dejstvo, da pričakovane vedenja zaradi strukturalnih faktorjev ni bilo mogoče brez napak realizirati. Tukaj se znajdemo sredi problema profesionalnosti. Predmet sociologije je vendar celota odnosov znotraj določenega sistema, katerega del je tudi uprava. Torej so predmet sociologije tudi delovanje in mišljenje vodstva nekega podjetja, ne pa samo ravnanje in obnašanje delavcev, sodelavcev itd. ki bi ga moralo vodstvo (uprava) realizirati. Vodstvo (uprava) podjetja ne more videti problematike tako kot jo lahko sociolog, kajti podjetje sklepa po načinu cilj-sredstvo, torej načinu, ki ga sociolog nujno označi kot enostranskega. Nalogo sociologa bi lahko označili kot vplivanje na praktično ravnanje vodstva (uprave), da mu tako omogočimo, vedenje podrejenih obvladati čim boljše.

Tudi dejstvo, da je sociologija mlada veda in da še v lasnem taboru ni enotnih mnenj o njenem predmetu (objektu), otežkoča, da bi dali družbi določeno pomoč. Sociologom naj bi pomagal bodoči razvoj »middle range« teorij, kot jih imenuje ameriški sociolog R. K. Merton, ki bodo postopoma približale sociologijo družbi in ki bodo hkrati pomagale samim sociologom družbo bolje razumeti. Je pa tu problem, da imajo sociologi vse v svojih rokah, čeprav je sodelovanje družbe nujno.

Pričakujemo, da se bo po 50 letih postabljal vprašanje, kaj je sociologija, kajti laik ne bo mogel abstrahirati, kot to dela sociolog. Nujno je namreč, da močno relativiziramo pozicijo in obnašanje posameznika (individuum) v njegovem socialnem svetu. Iz tega obnen sledi, da nekdo, ki nima pojma o sociologiji, ne more oceniti prave vrednosti sociologa. Posebno velja to za podjetja, ki v bistvu vrednotijo vse na način cilj-sredstvo.

H. P. W. Schmitz

Hodili po zemlji smo naši...

LJUBLJANA JE BILA V PUSTI MEGLI, KO SMO ODHAJALI IN LJUDJE SO NAS POSMEHLJIVO GLEDALI Z ZASPAJANIMI OČMI; ZA TRENUTEK SMO, KO SMO ČAKALI NA VLAK, OBSTALI V NEGOTOVOSTI — ALI BOMO ZMOGLI — POTEM PA NAM JE DRVEČI VLAK VRNIL ZAUPANJE VASE IN KOMAJ SMO ČAKALI, DA BI BILI V NOVEM SADU.

Prvo noč smo prespali v Novem Sadu v Petro-Varadinski trdnjavi, o kateri nam ni nihče povedal ničesar. Začuden smo stopali po temnih, obokanih stopnicah, gledali ozke line in občudovali globoke jaške ter mogočna poslopja, in le na pol slutili, kdaj je bila zgrajena, kako je bila zgrajena in čemu je prvotno služila. Po brigadi, ki je štela okoli 260 študentov prava iz vse Jugoslavije, se je šepetalo, da so bile med drugo svetovno vojno v njej mučilnice, in nekdo si je še celo upal trditi, da je prav to jutro govoril z nekom, ki je preživel mučenja v tej trdnjavi. V Cereviču, rojstnem mestu Dimitrija Lazarova-Raše, po katerem se je imenovala naša brigada, so nam meščani zaželeli srečno pot, otroci pa so nas obsuli s cvetjem. Položili smo venec na grob heroja in se napotili proti bregovom Fruške gore, ki se nam

je smehljala z nežnimi, pravkar brstečimi bukvami. Na Hajdučkom bregu smo se formirali v dva bataljona, prav tam, kjer so se leta 1941 zbrali Fruškogorski partizani in organizirali svojo brigado. Dobili smo zastavo in odšli proti stencu, ki baje veselo žubori iz suhe zemlje. Voda je resnično kapljala in bila največje bogastvo našega marša. Stopali smo po poteh Fruškogorskega partizanskega odreda, videli kraje, kjer je stala bolnišnica, pekarna, orožarna, in poslušali zgodbe borcev, ki so nas vodili. Na poti v Grčurevac so se naše oči srečale z razkošno bogato zemljo, ki se je mehko ugrezala pod stopinjami konjev in kmetov. S pesmijo na suhih ustih smo korakali v mesto, položili venec na grob 320 padlim junakom tega mesta, ki so jih ustrelili v enem dnevu. Minuta molka v njihov spomin — to je bilo vse, kar smo jim lahko dali za njihova življenja! Iz Grčurevca sta nas dva avtobusa pripeljala v Erdevik, kjer so nas porazdelili po hišah kmetov. Slovenci bi tolike gostoljubnosti nikoli ne znali nuditi. Umivali smo se v majhnih posodah z velikim intuziazmom. Še isti večer je bil ples in nismo ga zamudili.

Naslednje jutro smo s hitro hojo prišli na Rohaj baze, na grobove 14 padlih borcev, ki jih Nemci niso pustili zakopati v mestu. Baje

stari možak, razbrazdan in utrujen, ki je tam sedel, vsak dan obišče grob svojega sina.

Sonce se je norčevalo iz nas in z ihtavo trmo upiralo žarke v hrbte. Okoli osme ure zvečer smo prispeli v Vrdnik zbiti, žejni in umazani. Ljudje so nas uro in pol čakali, nas pospremili v svoje domove in nudili vso domačnost.

Pri čudovitem spomeniku Iriški Venac, ki po kompozicijski bombastičnosti spominja na Avalo, smo utegnili položiti samo venec, ter popolnoma brez vzroka hiteli naprej. Ob spomeniku pesnika Branke smo, namesto da bi slišali njegovo poezijo, sami doživeli poezijo ob 150 litrih Fruškogorske kapljice. Le škoda, da ga je bilo preveč! Skozi Sremske Karlovce, kjer smo videli poplavljen predele podivjane Donave, smo se z vlakom odpeljali v Čordanoviće, kjer smo dekleta spale kot bogovi. Fantje se glede spanja sicer niso mogli povzdigniti v olimpijske sfere; končno pa je to bil partizanski marš in nekaj je bilo treba doživeti po partizansko!

Zadnji dan smo odšli v Surduk, kjer nam je predsednik ljudske skupščine govoril o gibanju Fruškogorskega partizanskega odreda. Izstrelili smo častne strele v nebo, se porazdelili po hišah in popoldne odpravili v Staro Pazovo, kjer smo se ločili.

Predstavljamo vam študente Pirana in Maribora

OBISK NA SREDNJI IN VIŠJI POMORSKI ŠOLI V PIRANU

MORNARJI BREZ MORJA

Navajen in presit kontinentalnega podnebja in do neke mere uničujočega ljubljanskega zraka, sem po prvomajskih praznikih z vrha pri Črnem Kalu zazrl tržaški zaliv. Pogled se je pasel po megleni sinjini, o kateri sem vedel, da je nemirna, da se dviguje in pada, da živi in daje kruh našim in tujim pomorščakom. Videl sem naše slovensko morje, s pogledom sem objel tistih nekaj desetnih kilometrov, ki je del naše slovenske zemljice. Bil sem srečen, čeprav vreme tisti dan ni pokazalo svojega najboljšega lica. Skozi že močno listnata drevesa, skozi mandeljnov gaj, ki je že odcvetel, in bele cvetove češenj, ki jih je spomladanski veter nanese po cestah, sem zagledal Koper; nato po desetih kilometrih Portorož v pričakovanju turistične sezone, ki se je v teh dneh uradno začela, ter končno cilj potovanja — Piran.

Na Kidričevem nabrežju, kjer se dosledno izvaja dvojezičnost tudi na besedi lu nad hišno številko, sem ogovoril skupino fantov srednje pomorske šole. V Piranu imajo internat, v katerem stanuje nekaj več kot šestdeset dijakov, medtem ko se ostali vozijo z avtobusi v Koper ali pa stanujejo v privatnih sobah. Prijazni fantje so mi razkazali dom, vsako sobo, vsako spalnico posebej. Sami so priznali, da se z redom res ne morejo pohvaliti, kar je še bolj podkrepilo moje sumnje, ko sem videl namesto lepo postelanih postelj prava piratska legla. Na neki postelji so imeli tudi veliko usnjeno vrečo, ki jim služi za trening. Boks.

»Kako sodelujete z drugimi šolami v Piranu in Kopru,« sem bil radoveden.

»Dijaki drugih srednjih šol pri nas mislijo, da smo pomorci same barabe,« je

rekel nekdo, ki me je spremljal po stavbi. »Samo primer: pred kratkim smo priredili ples — z gimnazije pa niti eno dekle ni prišlo k nam plesat. Vsi nas ignorirajo, in to samo zaradi nekaj fantov, ki so v lanskem letu diplomirali, potem pa rogovili po Piranu in si sposojali avtomobile...« To je povedal precej prizadeto.

»Kako pa strokovni kader, ki poučuje na šoli?«

»Ni najboljši! Naša šola je nova (na sredini poti med Portorožem in Piranom — tam je tudi višja pomorska šola), učimo pa se in delamo v čisti teoriji. Nimamo niti šolske ladje... Najboljše se ima 3. letnik, ki gre v tromesečni praksi na krožno potovanje...«

»Pomorščaki ste znani po vsakoletnem krstu, ki je tudi turistična atrakcija. Kako gledate na to prireditev?«

»Krsti niso več tisto, kar so bili nekdaj. Včasih so bili to res pravi testi, zdaj pa je iz leta v leto slabše. Če bo šlo tako naprej, še morske vode ne bodo novinci več pili, postregli jim bodo z račensko...«

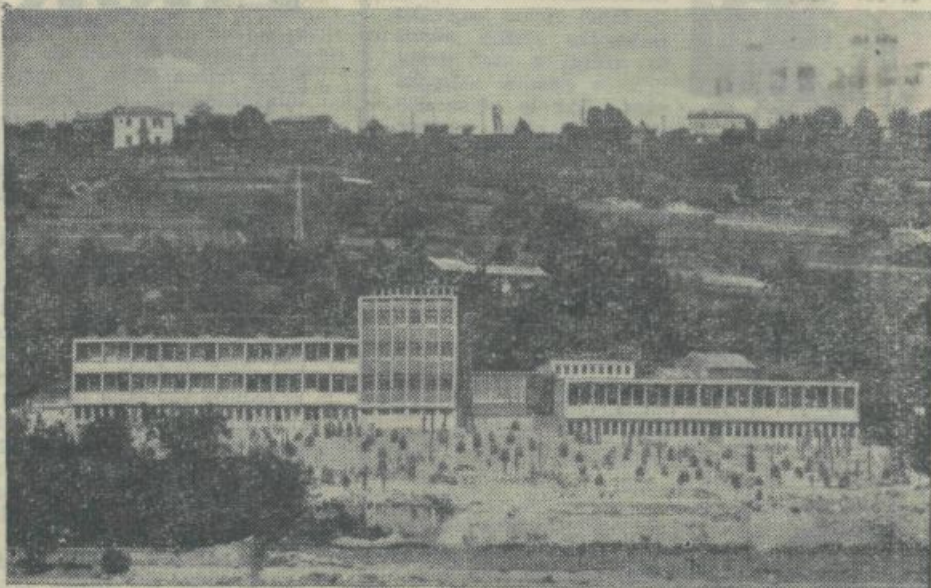
»Kdaj pa vam je najbolj dolgočas?«

»Pozimi. Takrat se na noben način ne moreš razvedriti. Sicer pa tudi zdaj ni kaj prida. Tako nas držijo... Ne smemo v gostilno, ne smemo na ples, ne smemo kaditi, ne smemo... Kaj pa nam internat nudi? Deset tisoč plačujemo zanj, pa pogledajte, kakšen je... Razmajane stopnice, samostanska temačnost...«

»Kako pa dela vaša mladinska organizacija?«

»Trudimo se, da bi popravili mnenje, ki ga imajo ljudje o nas. Imamo svoj orkester, organizirali smo več prireditev, med njimi dve igri, pa ni bilo posluha za nas...«

Tako smo se poslovili. Zgoraj so v nekem nadstropju v zboru vadili z zategnjenimi glasovi popevko Ora sei rimasta sola. Naslednje jutro sem te fante srečeval na hodnikih šole, ki se je kopala v soncu in

Pogled z morja na novo poslopje srednje in višje pomorske šole v Piranu.

od koder je čudovit pogled na portoroški zaliv ter na jadrnice, ki so se poskušale z vetrom.

Piranski študentje

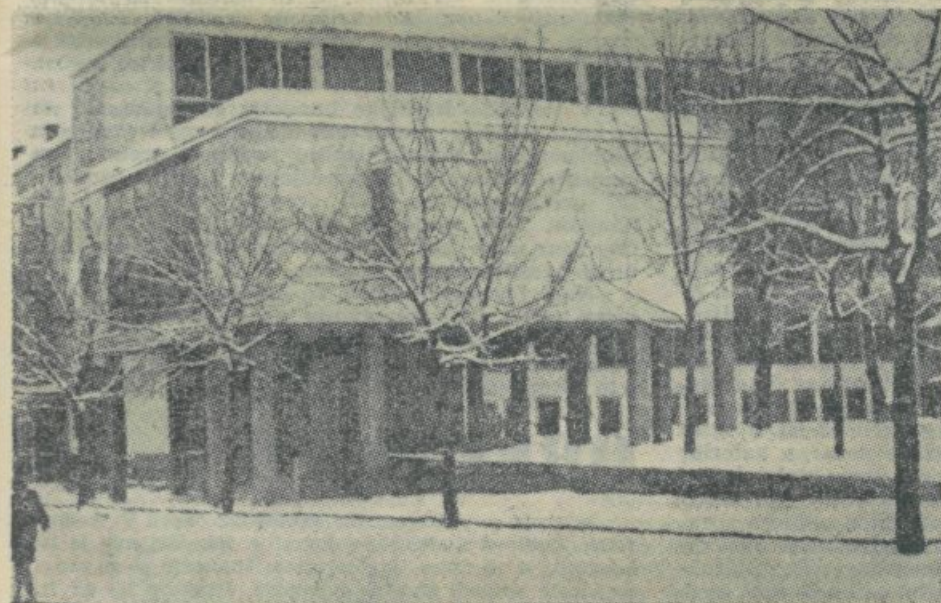
pravimo študentom višje pomorske šole, ki ima svoje prostore v zgornjem delu stavbe SPS. Ti študentje so stari morski mački, saj nihče med njimi nima manj kot štiri leta službe na ladji. Pa vseeno so še mladi ti fantje. Nekateri med njimi so poročeni in s svojimi kolegi se srečajo samo na predavanjih. Ti fantje so videli že ves svet — Daljni vzhod, obe Ameriki, nordijske dežele, preživeli so že nič koliko prijetnih in neprijetnih noči na Atlantiku, v Biskajskem zalivu, Črnem morju in povsod, kamor so plule ladje Splošne plovbe.

Fantje, ki imajo najmanj čine kapetana II. razreda trgovske mornarice, možje širokih ramen, polni mornariških in žiljenjskih izkušenj, so zdaj študentje. Njihov študij traja dve leti; prvo leto je to dopisna šola. Težave imajo z izpiti, saj so

pogodbeno vezani na podjetja, ki jih lahko vsak čas pokličejo pod ladijsko zastavo. Vendar, kot pravijo, jih podjetja kar precej razumejo. Tako lahko sledijo pouku. Predavajo jim profesorji ljubljanskih fakultet, pa tudi nekaj profesorjev iz Reke. Na vprašanje, če imajo študentsko združenje, so odgovorili nikalno, saj razen nekaj skupnih akcij in prizadevanj, pa še zato, ker so študijsko preobremenjeni in so samo eno leto na šoli, niso mogli storiti ničesar. Od časa do časa imajo stike z univerzitetnim odborom v Ljubljani. Kakor hitro se bo s tem, da bo odpadlo dopisovanje, študij podaljšal, bo tudi ta problem rešen.

Opremljeni laboratoriji, še bolj pa vsakodnevno navezovanje teorije na prakso, jih spominja na morje. Mnogi med njimi (trenutno jih je na višji pomorski šoli 22), se zavedajo znanja, ki so si ga pridobili in ki ga vsak dan sprejemajo, saj bodo diplomanti te šole najbolj izobražen kader slovenske trgovske mornarice.

Tadej Munih

Mariborčani so upravičeno ponosni na novo zgradbo višje ekonomske komercialne šole, ki je študentom in profesorjem olajšala študijske pogoje.

rna kazalca sta se vse bolj bližala tistim točkam, ki predvidevajo prihod avtobusa na mariborsko avtobusno postajališče — Glavni trg. Mimo nas so na levi drseli poslednji obronki Pohorja, na desni pa nam je pogled nudi sliko, ki je podobna industrijskem predelu katerekoli države na svetu. Tovarne. Kar po vrsti; kot prva Elektrokovina, potem Metalna ter tovarna avtomobilov in motorjev. Od te smo videli samo dimnik, pa že ta pove več kot dovolj. Da tri velikauke, ki so prinesle naši domovini lep sloves. Kdo ne pozna številnih izdelkov Elektrokovine, kdo ne ve za giantske žerjave Metalne in kdo ne pozna avtomobilov TAM? Toda to so samo tri tovarne in služijo tistemu, ki potuje prvič v štajersko metropolo, kot osebni izkaz mesta. Da, Maribor je industrijsko mesto. Skoraj ni industrijske panoge, ki ne bi bila zastopana. No, in tu je tudi vzrok, zakaj že od leta 1959 obstajajo visoke šole. Kot prva je prišla z delom višja komercialna, njej pa so se pridružile še tehniška, pravna, agronomska, stomatološka in pedagoška akademija. Kar lepo število visokih šol za mesto z 90.000 prebivalci. Take in podobne misli so me obdajale, ko sem koračil po mariborskih ulicah in se ustavil pred impozantno stavbo. Maistrova 5 je naslov odbora visokošolskih zavodov.

Zatočišče so našli v nekdanjih prostorih mariborske založbe Obzorja, ki se je pred nedavnim preselila v novo zgradbo mariborskega Večera. Zal na odboru razen deklice, ki vodi administracijo, ni bilo nikogar. Na vprašanje, kje so predsednik odbora, predsedniki posameznih komisij, mi je kratko in jasno odgovorila — »Na nogometni tekmi!«

Odgovor me ni niti tako presenetil, kajti ves Maribor je zajela nogometna mrzlca. Domačini so v spomladanskem delu dobro pričeli in so imeli (navijači še trdijo, da še vedno imajo) realne možnosti za uvrstitev v I. ligo. Najbolj obveščeni, ti se zbirajo blizu kavarne Astorija (nevoščljivci so krstili ta prostor »Ezlek«), pa trdijo, da bo I. liga povečana in bodo »vijoličasti« letos »ziher notri«.

Beseda »Ezlek« izvira iz čiste mariborščine, in za tiste, ki se niso nikoli spoprijeli z nemščino, mi dovolite prevod — osovski vogal.

Toda nevoščljivci so s tem dosegli prav nasprotno, kajti tisti, ki so bili priča krstu (teh je bolj malo, pa še te muči starostna bolezen — pozabljenost) tega nekaj metrov velikega prostora, trdijo, da se od takrat kot nalašč zbira nekajkrat več ljudi. No, in na tem prostoru pod luč (kajti zbirajo se zvečer), se zbere največ študentov. Čeprav jim nekateri oči-

Študenti v štajerski metropoli

tajo, da zapravljajo čas s postajanjem, menijo, da je mnogo bolje, če te obirajo gospodinje, kot pa časopis. Nekaj časa so imeli precej hladne odnose z mariborskim dnevnikom Večer, ki je priobčil članek o študentskih popivanjih, posedanjih po gostilni in razbijanjih v gostinskih prostorih. Studentje so na ta članek odgovorili upravičeno ostro. Toda to ni rešilo najosnovnejšega problema — vprašanje prostora, kjer bi se študentje zbirali. Letos je na mariborskih višjih šolah vpisanih že 2680 rednih in 4520 izrednih slušateljev, vsi ti študentje pa nimajo niti enega prostora, ki bi bil namenjen zabavi in razvedrilu.

Zmogala je Katedra

Ko sem priracal v opoldanski vročini na igrišče Partizana, se mi je nudi dokaj smešen prizor. Na rokometnem igrišču se je za žogo podilo štirinajst različno razvitih »mladeničev«, od katerih so bili nekateri več kot potrebni rekreacije. Imel sem smolo, kajti čim sem prišel na igrišče, so mi že obesili za vrat piščalko in mi dejali:

»Ti boš sodil. Edini si, ki si lahko nevtalena. Vendar sem kasneje ugotovil (pa tudi drugi), da tudi jaz nisem ta edini. Polomil sem ga, ker nisem pri tretjem голу Katedre, oziroma tik pred doseženim golom, zaustavil igre. Zažvižgal sem, to priznam, toda šele potem sem ugotovil, da je vratar udaril lastnega branilca po glavi. Po tem trenutku sem si želel le eno — najti čimprej nekoga, ki mu bom lahko zaupal: »Sodi ti, ti si lahko edini nevtaleni!«

Tekmo sem navzlic številnim protestom obeh moštev privedel do kraja in si resnično oddahnil. Še rezultat: Katedra je premagala člane odbora visokošolskih zavodov z rezultatom 7:3. To vam povem zato, da boste lahko razumeli mojo situacijo pri razgovoru s predstavniki visokošolskih zavodov, kajti ta razgovor je bil takoj po tekmi. Pri hladnem vrčku piva so se živci precej ohladili, da je pogovor tekel še kar normalno. Leskovšek Vili, študent višje ekonomske komercialne šole,

le, ki vodi idejno-vzgojno komisijo, mi je povedal, da je njegova komisija pred nalogo, ki je težja od vseh dosedanjih, — aktiviziranje predvolilne dejavnosti med študenti. Komisija je to izvedla v treh smereh. Popularizirala je zbere volilcev med študenti, organizirala predvolilna zborovanja po šolah, sedaj pa pripravlja veliko javno študentsko predvolilno zborovanje, ki se ga bo udeležilo najmanj 600 slušateljev.

Veliko več mi je povedal o študentskem življenju v Mariboru sedanji predsednik odbora visokošolskih zavodov, študent stomatologije Budna Vid. Omenil je študijsko komisijo, ki skupaj s komisijo za družbeno samoupravljanje po šolah skrbi npr. za upravljanje internata srednje kmetijske šole, v katerem je veliko študentov visokih šol. Velik je študentski stanovanjski problem in nujno je, da dobi Mariborčani svoj študentski blok. Tu tečejo pogovori in diskusije v dveh smereh. Ali naj se zgradi novo naselje ali naj se adaptirajo stare zgradbe. Verjetno je, da bo prišlo do drugega, vendar sta še vedno obe možnosti.

Zelo zanimiv je bil odgovor na precej delikatno vprašanje o perspektivah diplomantov. Po dolgotrajni in natančni analizi so strokovnjaki ugotovili, da že sam mariborski okraj potrebuje oz. bi z vsemi sedanjimi in bodočimi diplomanti lahko kril svoje potrebe. Dejstvo, da trenutno študira na visokih šolah 10,7 odstotka študentov iz ostalih republik in da je veliko študentov iz ostalih krajev Slovenije, pa daje mariborskim visokim šolam lepo perspektivo, posebno če vemo, da od vseh visokih šol trenutno samo stomatološka šola nima svojih prostorov.

V pogovoru sem zvedel še veliko o študentskem kulturnem tednu, ki je prešel že v tradicijo, in o mednarodni študentski dejavnosti; trenutno se bavijo le še s sprejemi študentskih skupin, ki od časa do časa potujejo skozi mesto. Tako sem se pričel, da študentje kljub svoji mladosti in neizkušenosti uspešno premagujejo težave in se vse bolj in bolj razvijajo v močan študentski center.

Ivo Štraki

Da ne bi žalili čustev tistih, ki se mislijo v življenju vpreči v voz pedagoškega dela, se bo danes predstavila še VIŠJA PEDAGOŠKA ŠOLA. Pri nas je, kljub vsemu napredku pedagoške službe, silisti še zmeraj z vseh strani proseče glasove: »Manjka nam toliko in toliko učiteljev za nižje razrede osemletk in predmetnih učiteljev, toliko in toliko šol smo morali zapreti, ker ga ni, ki bi v njih učili, v mnogih šolah je okrnjen pouk...« — Komentar k temu pač ni potreben!

VIŠJA PEDAGOŠKA ŠOLA

Ko boš jeseni iskal »pedagoga«, da se s še nedolžnim indeksom vpišeš v njihovo družbo, poišči najprej Stari trg. Hiša s številko 34 je njihova. Vendar imajo razni oddelki svoje lokalne rezidence tudi drugje.

Studij traja dve leti.

Od ustanovitve sem se je višja pedagoška šola borila s celo vrsto težav. Vendar si je do danes pridobila že svoje ime in zasluge. Zadnja leta, ko se pri nas v šolstvu odvija širok reformni proces, je bila posebno VPS zaupana nelahka naloga: čim bolj vzgojiti in strokovno usposobiti čim več pedagogov za predmetni pouk na osemletki. — Zdi se, da VPS danes to nalogo uspešno opravlja.

Potrebe naših osemletnih šol so sila raznolike. To je narekovalo nujnost, da se tudi VPS razveja na vrsto oddelkov, ki na porajajo razne tipe pedagoških moči, kakršne pač potrebuje praksa.

ODELEKI. Zaradi velikega števila oddelkov, ki jim ima VPS, bomo oddelke utegnili le naštet in na kratko okarakterizirati. Malo bolj detajlno bomo kot primer orisali le oddelke za tehniško vzgojo. Če si »eksakten« tip in če čutiš veselje do poučevanja matematike in fizike, si boš lahko izbral oddelke: **MATEMATIKA — FIZIKA.** Oba predmeta v skupini sta enakovredna. Enako je pri drugih skupinah. Vsako leto se vpiše okrog 12 do 15 matematikov in fizikov.

Za pouk zgodovine in zemljepisa te bo usposobil oddelke **ZGODOVINA — ZEMLJEPIS.**

Svoje nagnjenje do biologije in kemije boš lahko uresničil na oddelku **BIOLOGIJA — KEMIJA.** Pri pomnimo naj, da je ta oddelke odprti le vsako drugo leto in da bo ravno to šolsko leto zaprt.

Če imaš smisel za risanje in sploh za estetsko oblikovanje raznih materialov, te bo z veseljem sprejel **ODELEK ZA LIKOVNO VZGOJO.** Poleg likovne vzgoje pa s' boš moral izbrati še en predmet kot drugi predmet v skupini.

Pri nas je še veliko pomanjkanje strokovno usposobljenih učiteljev za defektne otroke. **ODELEK ZA DEFEKTOLOGIJO** usposablja ortopedagoge, pedagoge za gluhoneme, slepe in mentalno defektne otroke.

Studij jezikov je širok. Oddelke ima več skupin: obvezno moraš vzeti slovenščino, poleg te pa še nek tuj jezik (angleščino, nemščino, francoščino, ruščino ali srbohrvaščino). Vsakoletni priliv študentov, posebno študentk, na jezike ni majhen.

Nekako okrog deset študentov, ki jim mora biti uho dobro umerjeno za zvoke in akorde, se vsako leto vpiše na **GLASBENI ODELEK.**

Tu je še oddelke za **TEHNIŠKO VZGOJO**, ki je po vsakoletnem vpisu študentov najmočnejši med vsemi. Povprečno trideset fantov in deklet si vsako leto želi čim več veščin in znanja za tehnični pouk na naših osemletkah.

Na vsej višji pedagoški šoli je nekaj nad 200 študentov. Iz katerih šol prihajajo? Največ je učiteljskihnikov, ne manjka pa tudi gimnazijcev, ki so se navdušili za delo z mladimi.

Po diplomu na VPS lahko tisti, ki goje večje ambicije, preidejo na ustrezní oddelke na drugi stopnji filozofske fakultete.

Oddelke za tehniško vzgojo

SPREJEMNI IZPITI. Če v žepu nimaš srednje šole, se boš potil pri fiziki in slovenščini (ustno in pisмено). Sprejemni izpiti veljajo tudi za druge oddelke.

PREDMETI: v 34 urah obveznih predavanj in vaj tedensko boš poslušal naslednje predmete: tehnologija materiala, tehnično risanje in opisna geometrija, fizika, kemija, pedagogika, metodika tehniškega pouka in psihologija.

VAJE IN KOLOKVIJI: Največ je praktičnih vaj v laboratoriju in v delavnicah (obdelava papirja, lesa, mavca, vezava knjig). Med prvim letom boš delal po več kolokvijev iz 6 diplomskih predmetov. Ploha kolokvijev je značilna za skoraj vse oddelke VPS.

IZPITI ti bodo grenili radosti življenja pri fiziki, kemiji, psihologiji ali pedagogiki, ki veljajo za najzahtevnejše.

LITERATURA: Skript je zelo malo. Glede tega so si sorodni vsi oddelki. Mnogokrat boš ponovno odpiral srednješolske učbenike, največ pa se boš zanesel na lastne zapiske s predavanj.

ŠTIPENDIJE so pedagogom sploh naklonjena dobrote. Stipenditorji: okraj, občine in zavodi.

REZIME: Čeprav prosveta res ni bogve kako finančno molzna krava, pa ta vidik ni edino odločujoče pri izbiri tega poklica. (Zadnje čase se tudi tu stanje izboljšuje.) Za vse oddelke velja, da ti najprej ne sme manjkati entuzijazma za učenje mladih. Za življenje in utrip šole pa moraš imeti posluš. Poleg tega si dobro, po interesih in sposobnostih, izberi svojo stroko.

srednješolcem

SKUPŠČINA ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

Enoletni obračun dela

V sredo 8. maja je bila na oddelku za montanistiko redna letna skupščina študentov FNT. Da je bila skupščina odraz resnosti, priča že podatek, da se je skupščine udeležilo 109 študentov, kar predstavlja 94% vseh delegatov. Prisostvovali so ji predstavniki fakultete, posameznih oddelkov, pa še gostje tehnoloških fakultet iz Splita, Zagreba, Beograda in Tuzle.

Uvodno besedo je imel predsednik fakultetnega odbora **JOZE JONKO**, ki je v svojem referatu pokazal bistvene probleme, ki so se in se še rešujejo v Zvezi študentov na tej fakulteti. Pri poročanju o ideološko-političnem delu je naglasil, da so skušali študente zainteresirati za tako delo zlasti v letnikih. Na teh sestankih so uspeli z zanimivimi predavanji, ki so bila res tako izbrana, da so pritegnila širši krog poslušalcev. Ideološko-politično delo, ki je velik problem na vseh tehničnih fakultetah, pa se je na FNT veliko bolj kot v letnikih razvilo v študiju po skupinah v letnikih, kakor tudi na predavanjih, ki jih je organizirala svobodna katedra. Tudi ustavna razprava je zelo razgibala študentovo aktivnost, zlasti nekatera vprašanja delavskega in družbenega upravljanja ter druge pomembne ustavne določbe. Svobodna katedra je v preteklem obdobju organizirala 16 predavanj, ki so bila dobro obiskana. Referat je tudi poudaril večje sodelovanje s študenti filozofske fakultete, saj bi prav ti študentje mogli kar največ prispevati k idejnemu profilu bodočega tehnologa. V zvezi s tem je bilo omenjeno vprašanje idejnosti pauka na vseh oddelkih FNT, kjer je splošno prevladovalo mnenje, da je problem idejnosti pouka odlično rešen, če se bo uvedel predmet uvod v družbene vede. Ta predmet še zdaleč ne zajema tistih vprašanj, s katerimi se srečujejo študenti in tudi diplomanti, saj se predmet predava zgolj shematsko in ni prilagojen stroki. Bodočemu inženirju je pač bolj potrebno znanje in orientacija v aktualnih družbenih problemih, kot pa golo naštevavanje zgodovinskih podatkov in resnic.

V nadaljevanju so podale svoja poročila posamezne komisije.

Splošen vtis, ki ga je imel poslušalec na skupščini, je bil, da so študentje FNT največ naredili na športnem področju, saj so dosegli v primerjavi z ostalimi našimi fakultetami zavidljive uspehe. Samo nekaj podatkov: smučarski tečaji z lepo udeležbo, športna srečanja med oddelki in letniki, pogosta udeležba pri športnih akcijah univerzitetnega merila, 32 ekip se je udeležilo pohoda ob žici okupirane Ljubljane itd... Organizirali so še tekmovanja v košarki, odbojki in rokometu. Teh tekmovanj so se udeležili v lepem številu tudi dekleta.

Govorili so še o delu študijske komisije, ki je analizirala nekatere predmete in ugotovila, da bi se lahko, vsaj pri nekaterih, posluževali modernjših študijskih metod, ki jih je nujno potrebno vpeljati ob reformiranem študiju. Ko so razpravljali o kulturnem in družabnem življenju, so nekateri menili, da za študenta ni dovolj samo abonma v Drami, ker je potrebno tudi drugo samostojno kulturno in umetniško izživljanje. Slišali smo še nekaj mnenj o delu samoupravnih organov na fakulteti in v oddelkih; naglasili so, da morajo študentski predstavniki zastopati stališča vseh študentov, ne pa samo lastne ideje ali misli določene skupine. Dalje so gostje drugih univerzitetnih centrov poudarili potrebo po tesnejših kontaktih z ljubljanskimi študenti. Slišati je bilo tudi precej pripomb zaradi pomanjkanja ustreznih učbenikov. Gostje iz Zagreba in Beograda so povedali, da tudi oni niso na boljšem.

Vtis, ki smo ga dobili po prebranih poročilih in razpravi o poročilih, je bil, da se diskusija ni mogla razširiti. Javljalo se je premalo diskutantov, ki bi se bolj obdelali postavljena vprašanja, zlasti široko zastavljeni problemi idejnosti pouka. Prav tako smo pogrešali konstruktivnih smernic za bodoče delo.

Skupščina sicer ni dolgo trajala, toda čas trajanja ne more biti merilo njene kvalitete. Prepričala nas je, da je bilo delo fakultetnega odbora v preteklem letu kar dobro, za kar zasluži vse priznanje. Novemu odboru pa naj bo to vzpodbuda.

Bsl.

SKUPŠČINA ŠTUDENTOV EKONOMSKE FAKULTETE

Kritični pregled

V četrtek je bila v polni dvorani ekonomske fakultete ob številni udeležbi profesorjev letna skupščina Zveze študentov ekonomske fakultete. Referat, koreferat in diskusije so bili skrbno pripravljeni, tako da lahko rečemo, da je skupščina zelo uspela.

Uvodni referat v razpravo o delu Zveze študentov na fakulteti je imel dosedanjí predsednik tov. **Mozetič Dragan**. Ko je analiziral delo v preteklem letu in vzroke pasivnosti študentske organizacije na fakulteti, je ugotovil, da je obisk na svobodnih katedrah v primerjavi z lanskim letom precej upadel, da odbori letnikov niso zaživel v zadostni meri in da je število prijavljenih brigadirjev pod minimumom, ki ga je določil univerzitetni odbor. To pasivnost je tov. **Mozetič** skušal opravičiti s preobremenjenostjo pri študiju. Študijska reforma zahteva od študenta mnogo več aktivnega dela, primora ga k stalnemu in intenzivnemu učenju. Tudi urnik je tako razdrobljen, da mora biti študent skoraj cel dan na fakulteti. Postavil je vprašanje, ali je odhod v brigado res tisti kriterij, s katerimi bi lahko merili zavest študenta. Marsikateri študent kalkulira: če grem poleti v brigado, se z delom preživim, če grem delat v neko podjetje ali v tujino, mi pa ostane denar, s katerim si izboljšam standard. Če mi pa doma dajo denar, grem lahko na morje. Problem predstavljajo zlasti tisti študentje, ki jih dobra materialna podlaga spravi poleti na morje namesto v brigado. Materialna diferenciranost, ki je logična posledica našega družbenega razvoja in delitve po delu, ustvarja tudi med študenti različne sloje, če jih smemo tako imenovati,

ki se na zunaj sicer še ne kažejo, a se ob določenih akcijah jasno vidijo. Vse premalo je v predavanjih povezovanja snovi s konkretnimi dogajanjí v našem gospodarstvu. Za bodočega ekonomista ni dovolj, da pozna ekonomsko teorijo, da si pridobi določeno znanje v odgovarjajoči smeri, temveč mora priti s fakultete seznanjen z vsemi tekočimi problemi našega gospodarstva.

V poročilu študijske komisije so poudarili, da se sveti letnikov preveč ukvarjajo z ozko študijsko problematiko (skripta, izpitni termini), premalo pa študente opozarjajo in usmerjajo v študiju. Študentski predstavniki so tudi premalo storili v svetu letnikov. Tudi vprašanje učbenikov je še vedno na dnevnem redu, saj so študentje pri mnogih predmetih vezani samo na zapise.

Novi fakultetni odbor in študentje bi ne smeli ostati samo pri ugotavljanju nedelavnosti. Skupščina je dala vrsto predlogov za delo in upajmo, da bodo študentje ekonomije vsaj del teh v prihodnjem letu uresničili.

Jože Š.

OBVESTILO

14. maja so v dvorani HS Nebotičnik odprli V. mednarodno razstavo študentske fotografije. Razstavljenih je 140 fotografij iz 10 držav. Jugoslovanski študentje so za svoje eksponate sprejeli številna priznanja. Razstava bo do 21. maja odprta vsak dan od 9. do 19. ure.

Vprašanje univerzitetni založbi

Pri študiju so skripta postala neobhodna in včasih tudi edini pripomoček. Posebno se lov za njimi pospešit vsako leto v »predizpitni mrzlici«. Za nekatere predmete so skripta prava redkost in večkrat moramo vložiti nemalo truda, da si jih priskrbimo vsaj za nekaj dni. Če skript ni, se jezimo na profesorje, zakaj jih ne napišejo. Večkrat pa se izdaja skript zavleče nekeje drugje — v univerzitetni založbi.

Študentje sociologije na filozofski fakulteti so brezskrbno čakali na skripta iz industrijske sociologije. Skripta so bila že v oktobru in novembru na inštitutu za sociologijo temeljito prediskutirana, v začetku januarja pa so bila že v univerzitetni tiskarni. Tu so tudi obljubili, da bodo skripta natisnana najkasneje konec februarja. Tudi študentje so temu verjeli. Na predavanjih iz industrijske sociologije so si zapisovali le naslove predavanj in morebitne opombe. Prišel je maj in nestrpnost med študenti je začela naraščati. Industrijska sociologija je eden izmed pogojev za vpis v četrti letnik. Blizu se konec maja, a skript še vedno ni. Če hoče študent uspešno opraviti izpit, mora ta predmet študirati najmanj dva meseca. To se pravi, da bi študentje morali dobiti skripta najpozneje v začetku junija, če bi hoteli opraviti izpiti v septembru in se vpisati v četrti letnik.

Vprašamo se, ali se univerzitetna založba zaveda te situacije. Zakaj univerzitetna založba obljubi, da bo skripta natisnila do februarja in nato pozabi na obljubo, ne meneč se za škodo, ki jo s tem prizadene študentom?

JOZE SUSMELJ

KEMOSERVIS —

LJUBLJANA, Trg revolucije št. 2,

uvoz in izvoz ter notranja trgovina z laboratorijskim blagom ter

FOTOMATERIAL —

LJUBLJANA, Trubarjeva cesta št. 20,

notranja trgovina s fotografskim materialom na debelo, s svojima poslovalnicama na drobno na Puharijevi št. 3 in Cankarjeva 7, sporočata cenjenim strankam, da sta s pripojitvijo združena v eno podjetje, ki se bo imenovalo

KEMOSERVIS-FOTOMATERIAL —

Ljubljana.

Dosedanje podjetje FOTOMATERIAL postane samostojna poslovna enota: KEMOSERVIS FOTOMATERIAL, poslovna enota FOTOMATERIAL z istim sedežem in dejavnostjo kot doslej.

Študentje dobe pri nakupu laboratorijskega blaga še vedno 10 % popusta.

Izkoristite lepe pomladne dneve za fotografiranje — obiščite naše poslovalnice!

KEMOSERVIS — FOTOMATERIAL Ljubljana

Angola brez „voznega reda“

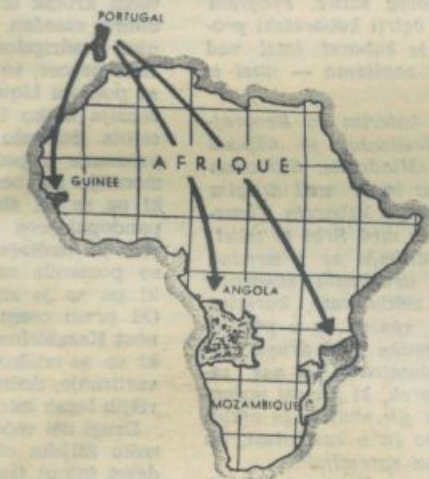
Zakaj brez »voznega reda«? Angolo najdemo često v časopisih med kratkimi obvestili, vendar realne slike o njej nimamo. Razlog je dokaj enostaven, kajti Salazarjevi ljudje so Angolo izolirali. Pretnje, zapori, deportacije, represalije, nepismenost prebivalstva... Salazar se želi zadržati v Angoli, kajti Angola pomeni Portugalski drag kamen. Ima mnogo kave, bombaža, sladkorja, diamantov, železa. Skraika, Angola in Mozambik sta glavna stebra Salazarjevega imperija.

Do leta 1950 lahko govorimo o miru v Angoli, kajti do tega leta je prišlo le do nekaterih manjših uporov, ki pa jih je Salazar z lahkoto zatrl. Zatem se prične obdobje organiziranih akcij angolskih nacionalistov. Portugalski doživi februarja 1961 popoln neuspeh v urejanju miru. Četrtega februarja ob treh zjutraj so uporniki obkolili civilni zapor, kasarno ter policijsko kasarno Luanda in vzklikali »Neodvisna Angola«. Oboroženi so bili z dvema puškama in z dvema revolverjema. Kolonialne sile pa so, zahvaljujoč svoji številni in tehnični premoči, upornike odbili. Dva tedna pozneje so kolonialisti izživali osvobodilne sile in te napadejo zapor v Saint Paulu. Tokrat so bile izgube na strani upornikov precejšnje. Ubilih je bilo preko 100 Afričanov; za vsakega belca so Portugalci usmrtili deset Afričanov. V svojem besu so Portugalci uničili mnogo vasi in pobili veliko domačinov. Število žrtev v letu 1961 — 25.000 Afričanov in 10.000 belcev. Istega leta je zapustilo Angolo še 120.000 domačinov in našlo zatočišče v Kongu.

Portugalci so tega leta še napolnili svoje kasarne, ali z drugimi besedami, v Angoli je bilo 40.000 portugalskih vojakov. Obstajajo dokazi, da so Portugalci uporabili proti domačinom napalm bombe, orožje, ki so ga dobili kot članice NATO, vendar v popolnoma druge namene. Čez 10.000 domačinov so zaprli v politične zapore. Tudi napad na temnico Luanda je bil vnaprej obsojen na propast, vendar so bile same okoliščine najugodnejše, da se ponese vest o narodnoosvobodilnem gibanju po svetu. V Luandi je več deset tujih novinarjev čakalo na pristanek ugrabljenih jadje Santa Maria. Jesen leta 1962 pomeni za domačine in njihov narodnoosvobodilni boj novo in še agilnejše obdobje. Tudi taktiko v akcijah so spremenili; — operirali so v manjših skupinah, in to samo takrat, ko je bil uspeh že zagotovljen. Prednost manjših skupin je bila tudi v tem, da so se hitreje porazgubili, če so naleteli na večji odpor.

Cenena delovna sila

Portugalci izkoriščajo ceneno delovno silo v treh smereh; domačine zaposlujejo kot »prostovoljce« — to službeno mesto so zasnovali delodajalci; druga oblika je prisilna regrutacija ki bazira na izkoriščanju brez primere, tretja oblika pa je ta, da vlada sama zaposli ljudi na cestah in na javnih zgradbah. Po statističnih podatkih prejema najemniški delavec (podatki veljajo za leto 1958) na mesec povprečno od 1 do 4 funte, »svobodenc

goli je 99 odstotkov ljudi nepismenih. Leta 1962 je bilo samo 17,8 odstotkov mladine v šolah. Srednje in visoke šole pa so dostopne samo belcem. Angola nima univerze.

V preteklem obdobju je prišlo do dramatične imigracije Portugalcev v Angolo. Vidi se, da gre za ojačanje omajane suverenitete Portugalcev. Priseljenci so predvsem ljudje, zastrupljeni z najnižjimi načeli kolonialistov. Tekmovanje v iskanju kvalificiranih in polkvalificiranih delovnih mest med priseljenci in domačini se je zaostrilo, kajti denar, namenjen razvoju Angole, je bil porabljen za priseljevanje Portugalcev in investiranje v realizacijo velikih načrtov rudarskih kopanj in plantaž.

Kdaj bo Angola svobodna?

Novinar, ki je intervjuval Salazarja, ni dobil odgovora na vprašanje: »Kdaj bo postala Angola neodvisna?« Salazar je dejal, da ne nasprotuje angolski neodvisnosti, a v isti sapi dodal, da nihče ne more izreči datuma. Torej — kdaj bo postala Angola neodvisna, kdaj bo prešla svoj »vozniki reda« k osvoboditvi? Portugalci se izmikajo in favorizirajo »nedoločeno obdobje«. Vendar mislijo Angolci in nekateri Portugalci drugače. Leta 1962 je bil upor portugalskih oficirjev; toda ta je bil kaj hitro zadušil. Istega leta so stavkali portugalski študentje — rezultat tega je bil odstop rektora lisbonske univerze, ki je zapustil ta položaj v protest zoper portugalsko zunanjo politiko. Pod pritiskom NATO so se Salazarjevi prijatelji, člani »vražje aliance« — Walensky, Werwood in Combe, združili ter se postavili na skupno črto. Istočasno pa je bila v Casablanci konferenca vseh organizacij, ki se borijo za osvoboditev izpod portugalskega jarma. Ta konferenca je bila od 18. do 20. aprila 1960 in je boter angolskega narodnoosvobodilnega gibanja Afriške partije neodvisne Gvineje (portugalske) in Lige Goe (ta je takrat še bila portugalska kolonija). Na tej konferenci ni bilo mnogo delegatov (30), toda ti so predstavljali vse svoje organizacije; razen že navedenih narodnoosvobodilnih gibanj so bili še predstavniki Nacionalne unije angolskih delavcev,

Študijski krožki na Finskem

Finci si v zadnjem času zelo prizadevajo, da bi izpolnili svojo splošno izobrazbo. Inštituti za izobraževanje odraslih so zelo dobro obiskani. Toda poleg te splošne izobrazbe, ki ima v glavnem poklicni značaj, obstaja še neka druga aktivnost, znana pod imenom študijski krožek. Tak študijski krožek je majhna neodvisna skupina pod pokroviteljstvom Državnega študijskega centra, toda popolnoma na prostovoljni podlagi.

Študijski krožki niso zvezani z nobenim izobraževalnim institutom. Ustanovili so jih člani sami in si tudi izbirajo svoje programe ter študijske vodje. Večina teh krožkov pa je neposredno združena z organizacijami ali društvi, ki prireajo to prostovoljno delo. V določenih okoliščinah dobivajo študijski krožki tudi državno finančno pomoč. Zaradi tega obstajajo štirje državni študijski centri, ki upravljajo delo teh prostovoljnih krožkov.

V študijskem letu 1961/62 je bilo pri Državnem centru registriranih 3.015 študijskih krožkov, ki jih je obiskovala več kot 30.000 članov. Števje te aktivnosti sicer vedno bolj narašča, toda v podeželskih krajih je ta oblika izobraževanja za odrasle še vedno najbolj popularna.

V letu 1961/62 je bilo 67% vseh krožkov lokaliziranih v podeželskih okrožjih. To podeželsko premoč si prav lahko razlagamo skoraj vsako mesto ima razne večerne šole, ki v vsakem primeru lahko zadošijo želji po izobraževanju.

To mnogo obetajočo prihodnost študijskih krožkov pa ogroža splošno pomanjkanje specializiranih učiteljev. V več kot 70% vseh krožkov so učitelji člani sami. V letu 1961/62 je bil šele vsak tretji vodja študijskega krožka šolski učitelj ali inštruktor po poklicu. Samo majhen del teh ljudi je bil plačan za svoje delo. Štirintri-

Pozor, Angolci, »civilizacija« prihaja! Toda ta je prav žalostna. Namesto učiteljev in materialne pomoči so na kamionih naloženi vojaki, namesto prikolic, napolnjenih z oblekami, zdravili in hrano, vlečejo tovornjaki topove. Kdo se ne bi upri taki »civilizaciji«?

Osvobodilnega gibanja Gvineje (portugalske), Nacionalne unije Mozambika in še predstavniki treh nacionalnih unij Goe. Vendar s tem problem še ni bil rešen, kajti v Angoli je kar dvoje narodnoosvobodilnih gibanj, ki delata ločeno. Deklaracija, ki so jo sprejeli na konferenci v Casablanci (uraden naziv: »Unity — Solidarity — Cooperation«), predvideva združitev moči v nacionalnih gibanjih. Obenem vsebuje ta deklaracija tudi poziv vsem ostalim afriškim narodom, naj prisločijo na pomoč kolonializiranim pokrajinam in državam. Odziv na deklaracijo je bil velik. Vlada Gane je npr. zaprla portugalskim ladjam in letalom svoje luke in letališča. Senegal in neodvisna Uganda sta prekinili vse stike s Portugalci. Vlada Indonezije je odpoklicala svojega ambasadorja iz Lizbone. Marido de Andrade, predsednik angolskega narodnoosvobodilnega gibanja, je izjavil, da bodo v novembru podpisali angolski patrioti z alžirskimi oblastmi pogodbo o ustanovitvi posebnih pisarne v Alžiru, ki bo sprejemala prostovoljce, ki žele pomagati Angoli v njenem osvobodilnem gibanju. Vse to kaže, da bo Salazar kmalu izgubil še eno kolonijo, ki jo je hotel »civilizirati«.

Po WSN priredil Ivo Straki

TELEGRAMI

Belgija

Studentje visoke šole za trgovino iz Antwerpna so v marcu organizirali enotedensko stavko. Priredili so tudi pohod na Bruselj. Studentje so zahtevali, da se njihova šola poviša v rang univerze.

Zapadna Nemčija

Sredi marca je obiskala Zvezno republiko Nemčijo dvanaestčlanska alžirski delegacija, ki so jo sestavljali alžirski mladinski voditelji. To je bil prvi obisk alžirskih mladincev, odkar je Alžirja postala samostojna. Delegacijo so sestavljali študentje, uslužbenci in nameščenci ministrstva za mladinska vprašanja. Spremljalo jih je tudi nekaj zastopnikov tiska. Delegacija je vodil vodja oddelka za mladinska vprašanja na ministrstvu. Med svojim štiritedenskim bivanjem v Zvezni republiki Nemčiji so se gostje zanimali predvsem za mladinska združenja in za organizacijo mladinskih delovnih akcij.

Honduras

Vlada Hondurasa je pred kratkim odobrila večjo vsoto za štipendije, ki bi jih naj dobili abiturienti srednjih šol v departamentu Valle del Cauca. Štipendije so namenjene tistim študentom, ki se bodo vpisali na fakulteto za agronomijo na univerzi v Tegucigalpi. Podelile se bodo za dobo treh let in bodo krile stroške za stanovanje in hrano.

Avstrija

Avstrijski državljani, ki živijo v inozemstvu in želijo študirati na avstrijskih visokih šolah, bodo za študijsko leto 1963-64 lahko dobili štipendijo Zveznega ministrstva za šolstvo. Taka štipendija bo trajala devet mesecev; znašala bo 1.700 šilingov na mesec. Ta štipendije pridejo v poštev samo za najboljše študente in absolvente gimnazij ki morajo predložiti maturitetno spričevalo.

Malaja

Fordova institucija je odobrila malajskim univerzam znesek 525.000 dolarjev za ustanovitev pedagoške visoke šole. Sredstva bodo v glavnem služila za pridobitev učnega personala v novih šolah za inozemske študente, ki jih zanima raziskovalno delo. Ta pedagoška visoka šola bo služila za usposabljanje učnega osebja, ki je v deželi nujno potrebno.

Prizor s predstave satiričnega kabareta Komarac

XVII. majski festival studenata jugoslavije

Mirne duše lahko že takoj v začetku zatrdimo eno: majski festival jugoslovanskih študentov, kot največja študentska kulturna manifestacija v naši državi, je nekoliko zašel z začetne poti. Ali drugače povedano: ni več tisto, kar bi naj bil. Svoj pomen kot pregled študentske kulturne dejavnosti v Jugoslaviji še vedno ima, način, kako ta pregled poteka, pa ni več zmeraj najbolj posrečen. Razumljivo: v sedmih dneh razporediti preko trideset različnih skupin v pet dvoran, te dvorane napolniti s študentsko in ostalo publiko, za vse te skupine dostojno poskrbeti ter opraviti še kopico drugih stvari, moramo priznati, da ni enostavno. Za festival se je prijavilo preko šestdeset različnih skupin, povabljenih je bila približno polovica. So kriteriji znani?

Bili so večeri, ko je bil festivalski spored v petih ali celo šestih različnih dvoranah. Vsaj tri od teh predstav so bile gotovo dramske, ostale glasbene, folklorne ali recitacijske. Program majhnega festivala torej že kar v enem dnevu. Dobro polovico festivalskega sporeda so napolnile dramske skupine, zato je upravičeno prišlo do vprašanja, kam to pelje. Znano je namreč, da je septembra prav v Zagrebu še poseben mednarodni festival študentskih gledališč. Zato se je neuradno zelo veliko razpravljalo o tem, da bi bil v bodoče ta festival specializiran, tako da bi to bil festival samo pevskih zborov, ali folklornih skupin, ali česa drugega. Po drugi strani pa se je precej govorilo tudi o tem, da bi glede na to, da je to vsejugoslovanski festival, ne bil stalno v enem kraju, ampak naj bi ga izmenoma organizirali tudi ostali univerzitetni centri.

Na posvetovanju, ki je bilo organizirano v okviru festivala, se je tudi, pač v skladu s programom, razpravljalo največ o študentskem gledališču, o amaterskem s tem v zvezi, šele mimogrede pa so bile nakazane osnovne karakteristike študentske kulture.

JOŽE PREŠEREN

Novinar beograjskega „Studenta“ o nastopu AFS France Marolt na Majskem festivalu

PRVI VEČER NASTOPOV FOLKLORNIH ANSAMBLŮV NA MAJSKEM FESTIVALU V ZAGREBU SE JE PREDSTAVILA FOLKLORNA SKUPINA FRANCE MAROLT SKUD AKADEMIK IZ LJUBLJANE. TA SKUPINA, KI NOSI IME USTANOVITELJA, PROFESORJA FRANCETA MAROLTA, JE V VELIKI DVORANI ŠTUDENTSKEGA CENTRA IZVEDLA PESMI IN PLESE IZ KOROSKE, BELE KRAJINE, PRIMORJA, GORENSKE IN BEZJSKE KOTLINE.

RAZNOVRSTEN IN DOBER IZBOR PLESŮV IN PESMI IZ BOGATE SLOVENSKE FOLKLORE JE V POVPREČNI INTERPRETACIJI TE SKUPINE ZAPUSTIL NA ŠTEVILNIH OBISKOVALCIH PRIJETEN VTIS. VERJETNO PA BI BIL TA VTIS SE VELIKO VEČJI, CE BI BIL PROGRAM BOLJ DINAMICEN, CE BI BIL V NIEM VEČ RITMA IN ŽIVOSTI.

DRUGAČE PA JE KOREOGRAFIJA FRANCETA MAROLTA, TONČKE MAROLTOVE IN MARJE SUSTARJEVE SAMO DELNO STILIZIRALA IZVIRNO FORMO IZVAJANIH PLESŮV, IZ KATERIH ENOSTAVNOSTI, SKLADNOSTI GIBOV IN LEPIH BARV NOS ODSEVA AVTENTICNOST IN LEPO OTO NARODNEGA MELOSA.

PREDSTAVO TEGA ANSAMBLA JE KARAKTERIZIRALA DOBRA UVEZBANOST, UEMANJE, SIGURNO IZVAJANJE IN OBLADLOVANJE PRIZORISCA, SINHONIZIRANOST PLESŮV, KAR JE PUBLIKA NAGRAJEVALA S POGOSTIMI IN DOLGIMI APPLAVZI.

ENA NAJLEPŠIH STVARITEV TE SKUPINE JE BIL PLES IZ BELE KRAJINE „JA SAM SIROTA“. KAKOR TUDI PLESI IZ REZLJE, KI SPADAJO MED NAJSTAREJŠE PLESE PRI NAS, KAKOR TUDI V TEM DELU EVROPE.

RADOJKO MRLJES

Kartoteka

Zagrebsko Studentsko eksperimentalno kazalište je bilo osnovano leta 1956; osnovni namen tega gledališča je bil predvsem, na sodoben in originalen način prikazati študentski publiki najbolj zanimiva in najboljša dela domače in tuje dramaturgije. V preteklih sedmih letih dela je imelo gledališče v programu dela Krleža, Williamsa, Bihallji-Merina, Wilderja, Držića, Goldoni, Obrenovića, Begovića, Tumaerja, Fishima, Lebovića in Roševiča. Nastopili so že skoraj v vseh nečjih jugoslovanskih mestih, v Bruslju, Saarbrücken, Parmi, Benetkah, v Erlangenu in Carigradu. Zanimivo je še to, da je gledališče popolnoma amatersko, pri njem ne sodelujejo študentje igralske akademije. Prav ulež, ki si ga je gledališče v preteklih letih med študenti pridobilo, pravi, v njegove vrste veliko število študentov. Tako lahko naštevajo tudi več del hkrati.

Na festivalu je Studentsko eksperimentalno kazalište prikazalo dva dela: »Kartoteka poljskega pesnika Tadeusza Roševiča in dve enodejanski japonškega avtorja Yokio Mishine. V kratkem pa bo že tretja premiera te sezone — »Michelangelo Bosnarolite Miroslava Krleža.

Tadeusz Roševič pripada tako imenovani »partizanske generaciji« sodobne poljske književnosti, in to se v celoti odraža tudi v njegovem literarnem delu. Roševič je predvsem pesnik, kar je pokazal tudi v tej svoji drami. Center njegove pozornosti je človek, raztrgan z doživeti vojno, človek, ki se postavlja masoroti svetu navadnih lojalnih državljanov — karieristov.

Strideselneti »Junaka« je direktor nekega zavoda. Kadar je v službi, se mora prenašati čez, najtežje zani pa so ure od sobote zvečer do ponedeljka zjutraj. Takrat se v sobi srečuje z ljudmi, ki se jih ssumnina njegova preobčutljiva narava. Prihajajo njegovi stari, prihaja stric. ki ga je nazadnje videl pred petindvajsetimi leti, dekle, ki jo je petnajstleten opazoval pri kopanju, njegovi stari profesorji in gimnazije. Pogovarja se s temi ljudmi, se opredeljuje, zanika in potrjuje, v vseh njegovih dialogih in monologih pa sta neka strahotna praznina, neka neizgovorjena beseda — vojna. Naka-ana je v mnogih skoraj oroteskih in trank-mimnih situacijah. Vse dopajanje na otru pa prekrija li-izem, ki je srčilen za vsa Roševičeva dramska dela. Roševič je predvsem pesnik in ne dramatik, čeprav to ne zmanjšuje vrednosti dramskih književ. Prav to jih v mnogočem bogati in poveča suševnost njegove misli.

Studentsko eksperimentalno kazalište je dokazalo, da je kos tudi težjim delom dramske literature. Med igralci je predvsem izstopal junak Draga Bahuna, ki je zavrnil vlogo moškega in neposredno. Pa tudi vsi ostali igralci niso zmanjšali kvalitete izvedbe.

J. P.

Diogenes prvič med Srbi

Na XVII. majskem festivalu študentov Jugoslavije v Zagrebu se je študentski in neštudentski publiki predstavil beograjski študentski satirični kabaret Komarac.

V zagrebškem dramskem gledališču je bila dvorana skoraj popolnoma zasedena.

Ce bi šteli aplavze na odprti sceni v tem letu, bi morali ugotovljati, da jih je bilo na tej predstavi največ. Vendar jih nismo šteli in morda se niti nismo zavedali, da ploskamo, in kolikokrat ploskamo. Satirični kabaret take vrste je pri nas redkost. Je za nas nekaj novega, osvetojučega.

Nekje se moramo učiti. Beograščani pri Poljakih — mi pri Beograščanih?

Satirični kabaret Komarac je sestavni del beograjskega mladinskega gledališča Ivo Lola Ribar. Nastal je v želji, da izpopolni vrzel, ki je nastala v gledališkem življenju na področju satire. Program Diogenes prvič med Srbi je že četrti kabaretski program. V letu svojega obstoja je kabaret imel nad 60 predstav! Ob tem lahko še zapišemo — imel je nad 60 zelo uspešnih predstav.

Četrti program kabareta, s katerim so Beograščani gostovali na Majskem festivalu, je napisal Slobodan Novaković, urednik »Mladosti«. Slobodan Novaković je zelo aktiven pisec in je med drugim tudi pisec prvega teksta satiričnega kabareta Komarac. Njegovo delo Diogenes prvič med Srbi je tekst, pisan izključno za kabaret. Odlikuje se z izredno promisljivostjo pri odčitavanju družbenih nasprotij (to besedo silimo v tekstu velkokrat), karikira probleme na področju kulture, spušča se o problematiko filma, ki prikazuje dopolnje med drugo svetovno vojno, preseneča z ugotovitvami o nas smih... A vendar: popovi o sinarh, ki jih vsi poznamo, za katere vemo, nismo pa jih skušali še nikoli pokazati na odru laične kol so in v karikaturi, da bi jih lažje odpravljali oziroma spremljali.

Popovci z nekaterimi sodelavci Komarac je privedel do naslednjih ugotovitev: publika, študentska in neštudentska, hoče podobne predstave. Ob svojem prejem nastopu je kabaret Komarac pridobil publiko. Mladih ljudi, ki so pripravljeni delati v takem gledališču, je precej.

Vendar pa je precejšnja težava s teksti. Odziva na razpis za četrti program je bil sicer precejšen — dobili so šest tekstov, ki pa so bili neuporabni.

Ravno ob vprašanju tekstov pa imamo tudi pri nas pomisleke. Prepričani smo, da bi se kaj hitro našli mladi ljudje, ki bi bili pripravljeni sodelovati v študentskem satiričnem kabaretu pri nas v Ljubljani. In vendar, če nimamo oziroma ne bi imeli pravih, to je dobrih kabaretskih tekstov, bi bilo morda kaj napakega, če bi sprva prevajali?

Ali pa bi najprej porabili Beograščane v Ljubljano? Cimprej.

Peter Breščak

Jubilej AFS

Akadska folklorna skupina France Marolt slavi jubilej. Ni ta jubilej ne srebrni, ne zlat, pa vendar smo ob njem lahko ponosni na vse, kar je skupina v petnajstih letih svojega obstoja storila. Rezultat njenega truda je nekaj sto nastopov doma in v tujini. Gostovala je v Avstriji, Franciji, Grčiji, Italiji, Nemčiji, Švici in Združenih arabskih republikah, na Nizozemskem, sodelovala na številnih festivalih in tekmovanjih, se vračala vedno z novimi lovrikami. Katera turneja je bila lepša, se skoraj ne dá odgovoriti. Prijateljski stiski rok, laskave pohvale, besede navdušenja — so stari znankupine, so vabilo: ridite se!

Kako je uspelo skupni amaterjev — študentov priti v sam vrh jugoslovanskih folklorno-plešnih ansamblov, v močni konkurenci podobnih profesionalnih ansamblov iz ostalih republik, za katere vemo, da delujejo v daleč boljših materialnih razmerah? Odgovor na to je samo eden: pošteno in nesebično delo, biti delu s srcem predan in ne nazadnje tudi navezanost na kulturno izročilo domačega ljudstva.

Skupina hoče ostati zvesta načelom, ki jih je postavil njen pobudnik France Marolt — »na umetniški način posredovati vrednote slovenske ljudske umetnosti. Za vse uspehe, ki jih je skupina v teh letih svojega obstoja dosegla, pa gre precejšnja zahvala tudi strokovnemu vodstvu skupine: Mariji Suštarjevi, Mirku Rametu in Tončki Maroltovi, na katerih ramenih stoni vse koreografije in glasbeno delo skupine, Marija Suštarjeva in Tončka Maroltova.

Tončka Maroltova na enem svojih potovanj s folklorno skupino. Nasmeš pomeni tudi dobro voljo, ta pa pomeni na takih potovanjih največ...

V preteklem tednu so se nam v 17. sezoni predstavili v filharmonični dvorani v Ljubljani pevke in prvi Akademski pevski zbor. Njihov nastop pomeni obrat na pred publiko, prilaz enoletnega dela, rasti in uspehov drugod in doma. Zbor sestavlja sicer 66 članov, na koncertu pa je bilo 29 deklet in 22 fantov. Že uvodoma moramo priznati, da je zbor v primerjavi z lanskim letom dosegel kvaliteten napredek, kar se je kazalo ne samo v boljši interpretaciji, temveč tudi v izboru pesmi, s katerimi so se pevci spoprijeli in jih dovršeno naštevili.

Koncert je potekal v prijetnem pričakovanju. Prvi del koncerta je bil izbor iz renesanse, pa še nekaj tujih pesmi. Glasovno do potankosti izvešan zbor APZ-jevcev, tehnično in pevsko discipliniran, povsem krotak dirigentovi roki, številčno po glasovih dobro zaseden, pa vsakega ni bil kos prezahtevnim madrigalom. Kljub nespornim prizadevanjem vseh pevcev, so ti madrigali izvenilo preveč svetlo, za politoni Liquide preveč amon skladatelja Luca Marozija lahko trdimo: kredo čisto, vendar je kot celota delovala slabokrvno in brez topline. Lepo priznanje je počela že prva izvajana pesem Rada Lepimonia na besedilo T. Parčiča: Preproste besede, ki pa se je, zlasti v drugem delu, še stopnjevalo. pandoplojeve dodane škoti kolom, najbolj doživeto in tenkočutno zapeta pesem. Preproste besede so pomenile začetek pravega koncertnega vzdušja, ki pa se je zlasti v drugem delu, še stopnjevalo. Od prvih osem izvajanih besed je vzbudila pozornost Karabichskega Al Xoda zaradi odličnih basov, ki so se odlikovali s tankim posluhom za ritem in variranje, dočim so bili soprani negotovi in zlasti v višjih legah intonirano nejasni.

Drugi del večernega koncerta se je začel z vokalno suito Ziljskega očet v priredbi Sama Vremšaka. Ta devet minut trajajoči ciklus Maroltovih zapiskov, je pokazal, da zna zbor odpreti vse svoje registre. Glasovno in diskusno naštevanih suita je verno priporočila, da so APZ-jevi odlični ambasadorji stiline domače glasbe, saj tudi sami pravijo, da so »...v sebi odkrili štiti delček nepokvarjene lepote in preproste domačega bogstva, ki ga vedno redkeje najdemo v pravi obliki, a ga prav zategadelj vedno bolj cenimo...« Z drugim delom koncerta so si pridobili vse simpatije ljubljanske občestva, ki je popolnoma napolnilo filharmonično dvorano, pridobili pa so si tudi vstopnico, da smejo našo slovensko pesem zastopati na vseh domačih in tujih odrih. V nadaljevanju izvajanja so dokazali, da so kondicijsko izredno pripravljeni zbor, saj razen v zadnji pesmi oficialnega sporeda, kjer so bas najbrž zaradi utrujenosti iznemočno precej zavzajavno pogrešili, ni bilo opaziti padcev glasovne razpoloženja, pač pa smo lahko občudovali odlične in čiste

Tadej Munih

Še enkrat: malomaren odnos

Tov. predsednik Koroškega akademskega okteta je v predzadnji številki Tribune odgovoril na moj članek Malomaren odnos, ki je bil objavljen v Tribuni, dne 17.4.1963. V tem članku sem pojasnil, zakaj oktet kljub dogovoru ni nastopil na proslavi v počastitev tedna pravika. Na neprebrljiv odgovor oziroma zagovor tov. predsednika okteta dodajam naslednje:

1. Edini namen mojega članka je bil očiglasni malomaren odnos okteta oziroma njegovega predsednika, ki je pomeje sicer objubil, da se bo za dogodek opravičil fakultetnemu odboru na pravni fakulteti, vendar tega še do danes ni storil.

2. O datumu, uri in kraju nastopa, sestavi programa in ostalih pogojih: Datum, uro in kraj nastopa sem predsedniku okteta jasno sporočil, saj bi si sicer teh podatkov ne bil zabeležil v koledar. Glede programa na takih internih proslavah — govorim iz izkušnji na pravni fakulteti — pa je v navadi, da si le-tega pevski ansambli sami določijo. Če je predsednik okteta drugačnega mnenja, bi me pač 27. marca, ko sva se dogovorila za nastop, na to opozoril in zahteval, da se domeniva o vsebini in trajanju kratkega programa.

Nagrada? Tudi na to je mislil fakultetni odbor. 3. Tov. predsednik okteta meni, da je želel sporočiti prirediteljem, da oktet ne bo mogel nastopiti, in pripominja, da je to sekundarnega pomena.

Nasprotno, prav ta okoliščina je primarnega pomena, saj objektivno ovire, zaradi katere oktet ni mogel nastopiti, ne moremo smatrati za malomarenost, pač pa lahko označimo za malomarno in nedopustno, da oktet oziroma njegov predsednik sploh

ni sporočil na fakulteto, da ansambel ne bo mogel sodelovati na proslavi.

Drago MIROŠIČ

Pripomba uredništva: Zaključujemo polemiko med predstavnikom FO pravne fakultete in predstavnikom Koroškega okteta. Menimo, da bi tako prekanje lahko vodilo v nedogled, meje osnovnega spora pa bi že zdavnaj prešlo. Znano nam je, da stvari okoli okteta res niso zmeraj čiste, v okoliščinah kakršne so, pa o njih ni vredno razpravljati.

POPRAVEK

V članku Kmalu nasvidenje, Tribune št. 13, je prišlo pri prevajanju iz srbohrvaščine do nekaterih bistvenih napak. Pravilno ime sekretarja Sveta Svobod okraja Maribor je Zitterschlager in ne Citar Šlager, kakor je bilo zaradi naglice pri zaključevanju redakcije pomotoma objavljeno. Prav tako ni res, da bi zbor Vinko Vodopivec lani v isti dvorani doživel popoln polom, ampak je bila le zaradi slabega obveščanja dvorana skoraj prazna. Ob tej priložnosti se bralecem in prizadetim opravičujemo.

Uredništvo

Junak Kartoteke Drago Bahun je učinkoval z impresivnostjo svoje igre

Slovenska pesem v poljščini

V četrtek 9. maja je bil v Križankah prijeten večer slovenske poezije v poljščini, ki so ga pod vodstvom lektorice tov. Rozke Stefanove pripravili slušatelji poljskega lektorata na filozofski fakulteti. V poljščini so prebrali dvajset pesmi, od katerih jih je bilo največ iz sodobne poezije, nekaj pa tudi iz starejše.

Kaže, da so se posebej v zadnjem času stiki med slovensko in poljsko književnostjo popestrili in tudi prevajanje literarnih del iz slovensčine v poljščino in obratno se je premaknilo z mrtve točke. Naprosili smo absolventa slavistike, Franeta Drolica, ki je sam aktivno sodeloval pri tem večeru, za nekaj besed o izboru pesmi, o realizaciji tega večera in morda še kaj o poljsko-slovenskih stikih sploh.

»Res imamo v zadnjem času priložnost opaziti pozitivno dejavnost, kar se tiče kulturnih stikov s Poljsko sploh. Važno dejstvo v tej dejavnosti so izmenjave študentov ljubljanske univerze s študenti poljskih fakultet, izmenjave profesorjev in znanstvenih delavcev ter radične ekskurzije v okviru slavistike in v okviru študentskih izmenjav sploh. Najvidnejši impulz v to živahnost pa je ta večer slovenske poezije v poljščini. Omeniti je treba, da prevajanje slovenskih pesmi v poljščino nima kdove kakše tradicije in da so Poljaki dobili v preteklosti le nekaj prevodov Prešerna in morda še nekaterih starejših slovenskih pesnikov. Ti prevodi v širši javnosti niso imeli večjega odziva, saj so bili bolj re-

zultat kabinetnih prizadevanj slavističnih strokovnjakov in pesnikov. Šele novejši čas je prinesel pozitivne v prevajanja za prevajanje slovenskih pesmi v poljščino. Rezultat tega prevajanja je Antologija jugoslovanske lirike, s katero se je poljskemu literarnemu občinstvu predstavil pomemben del slovenske poezije v tematsko-idejnem in estetskem pogledu.

»Slovenska besedila sta recitirala Mara Černefova in Marjan Kralj, vi, študentje, pa poljska. Pri tem je očitno, da težiče večera ni bilo samo na prevodih, ampak tudi na primerjavi...«

»Res sta recitatorja slovenskih besedil vnese v večer sugestivno noto, ki jima jo je občinstvo tudi priznalo. Seveda pa ni moglo ločiti v okviru takega večera originala od prevoda in naloga študentev poljskega lektorata je bila, da prevode v poljščino skušajo funkcionalno »komponirati« v koncept večera. Čisto naravno je, da smo se srečali v tej težnji z objektivnimi in subjektivnimi težavami, kot so svojstvena prozodija v slernem od obeh jezikov ter relativna sigurnost v fonetiki in nastopu. Večer slovenske lirike v poljščini je samo del prizadevanj Društva slovenskih prevajalcev. Dosedanja tradicija takšnih prireditelj je pokazala pomembno vrednost v zbliževanju kultur različnih narodov; skupaj z večerom češke, slovaške ter ruske poezije, ki se pripravljajo, pa je večer slovenske poezije v poljščini realizacija usmeritve teh prizadevanj na slovansko kulturno območje.

Kultura v Naselju

Maja, ko se prične obdobje živahnega študiranja, se navadno glavna kulturna sezona za študente neha. Kljub temu ima kulturno-družabna komisija v Naselju še vrsto načrtov in verjetno bomo lahko videli še nekaj zanimivih prireditvev.

Oglejmo si malo program!

Kulturna komisija se še zmeraj trudi oživiti Tribuno, oziroma popularizirati Malo dvorano v 4. bloku, ki naj bi kasneje postala klubska prostor. Predvideli so vrsto zanimivih stvari. Zanimiva je oblika, kakršno nameravajo uvesti za te prireditve. To naj ne bi bila predavanja, ampak neke vrste masovni intervjuji, ki bi zajemali širok krog poslušalcev. S tem bi povabilence bolj približali občinstvu in vzpostavili pristranskejši stik med nastopajočimi in publiko. Taki razgovori bi načenjali zelo sodobne probleme, saj so kot možne teme predvideli razgovore z nekaterimi gledališkimi umetniki, pogovor z dr. Snuderlom, razpravo o problemih jugoslovanske zabavne glasbe, problemih sodobne jugoslovanske grafike in likovne umetnosti itd. itd. Kako bo ta program realiziran, je še vprašanje, gotovo pa je, da bodo ostale lepe osnove za naslednje leto, ko bo morala Tribuna le zaživeti.

Prav tako je zanimiv program umetniških prireditvev. Predvideni so bili nastopi Odra 57, gledališča Ad hoc, akademije za igralsko umetnost, Akademika; organizirali so nameravali tudi družabno — športni večer, na katerem bi sodelovali naši najboljši športniki. V teku so tudi že priprave na revijo, ki jo mislijo izvesti z izvajalci iz Naselja v režiji predsednika komisije, Dimčeta Hristova. Za vse bo verjetno zmanjkalo časa, lahko pa pričakujemo še vsaj dve tri zanimive prireditve. Letošnji program kulturno — družabne komisije je bil zelo obsežen in zanimiv, vendar bo moral marsikaj dober načrt izpasti. Zakaj? Na to vprašanje namerava komisija odgovoriti javno, tako da bo izobesila program vseh prireditvev in pri tistih, ki so odpadle, navedla podrobne vzroke. S tem bi bila dana osnova za javno debato o delu komisije, ki bo gotovo lahko odkrila napake in njihove vzroke. S takšno »demokratizacijo« dela bi se tudi

povečal občutek odgovornosti posameznih članov komisije in verjetno se bo našlo dosti sugestij za izboljšanje notranje organizacije dela, ki je, kakor pravijo, šepala.

Komisija se je pri svojem delu znašla tudi pred problemi, ki jih vsa prizadevanja niso mogla rešiti. Tako je npr. popularni operni večer moral odpasti zaradi razbitega klavirja, radijska postaja Naselje, o kateri je bilo dosti govora in za katero so že pripravili podroben program, ni mogla začeti z delom, ker ni bilo denarja za pripravo tehničnega elaborata, ipd. ipd.

Najbolj pa se lahko veselimo novice, da je kulturno — družabna komisija že postavila iniciativni odbor, ki bo pripravil ustanovitve sedme podkomisije, ki bo poskušala organizirati amaterske umetniške skupine v Naselju. Še letos nameravajo temeljito proučiti ta vprašanja in drugo leto postaviti sedmo podkomisijo na nogo. Morda pa bomo navsezadnje vendarle lahko videli v Naselju kot izvajalce kulturnih programov naseljaše same?

Ker smo ob koncu leta, se razgovori o izpolnjenih in neizpolnjenih načrtih seveda vežejo na načrte za naslednje leto. Treba je reči, da za naprej ne bodo ostali samo načrti, ampak tudi lep kup izkušenj. Letošnji »kulturniki« pa pravijo, da jih najbolj skrbi, kako dobiti ljudi, ki bodo drugo leto vodili kulturno dejavnost v Naselju. Čeprav so naseljaši najboljša publika v Ljubljani, pravijo, je delo v kulturi zahtevno in nevhvalno...

Marija Cigale

OB FILMU Z DVEMA OSKARJEMA — »ČUDODELKA«

ROJSTVO

Kdaj se človek rodi? Takrat, ko prvič zaveka? Ali takrat, ko spregleda, ali ko nas uboga, ali ko spregovori prvo besedo? Vsak tak dogodek nas znova pretrese, ob vsakem se nam sreča nabere v očeh. V vsakem vidimo novo rojstvo. Toda najbolj nas pretrese trenutek, ko otrok razume besedo.

Beseda. Kot most povezuje ljudi. Izvir je, s katerim prodre na svetlo podtalna voda. Vanjo ujamemo vse. Vse, kar je svetlo in mine, pustimo v besedah. V njih se nam ohranjajo tisočletja.

Beseda je kakor svetloba. V njej gledamo stvari: vsaka stvar ima svoje ime. Otipljaj ta predmet. Svojo posebno obliko ima. Toda ta stvar ima tudi svoje ime; to je vendar tako preprosto.

Beseda ni samo igra ustnic in prstov. Ta igra ima pomen. Potrebna je samo ena beseda, da to razumeš. Beseda, ki predre lupino in odpre tisti nemirni podtalni vodi pot v svetlobo. Potem spregledaš. In vse je tvoje, ves svet.

V temo in tišino stopa z iztegnjenimi rokami dekletce, ki ne pozna svojega imena in ki je pozabilo, da je nekoč že spoznalo... Voda. S šestimi meseci je ob vodni spregovorila to besedo. Ne še čisto pravilno, toda razumela je. Potem je bolezen pokopala ta trenutek.

To dekletce je Helen; brezupen primer. Njen svet je kot grob gluhi in slepi; ne pozna melodije zvokov, cvetočih travnikov, dreves, sonca. In vendar čuti, da je izven grobne tišine in teme drugačen svet. Življenje. Z vsilo ga zahteva tudi zase; enaka hoče biti drugim. Ne ve, da drugi vidijo in slišijo, in vendar čuti, da je med njo in njimi razlika. Hoče jo premostiti. Hoče, da ima tudi njena punčka oči, kot jih imajo punčke drugih otrok. Tudi ona bi se rada igrala čudno igro ustnic. In divje jo boli, ker ji nočejo razložiti njenih pravil. Postala je majhna divja zver.

Nenadoma stopi v njeno življenje nov človek. Ženska z jekleno voljo. Čudodelka. Ta ženska pozna novo igro. Igro s prsti. Toda ta ženska je hudobna, jemlje ji hrano, tepe jo, kar naprej jo nadleguje z novimi neprijetnostmi. Začela se je borba, ki je Helen ne more razumeti. V njej je polno porazov; omahovanj, obupa. Samo nečesa ta borba ne pozna: usmiljenja. To je laž za Helen in predaja za Annie. Začne se sovraštvo.

Ce bi klicala ženska v jami, bi vsi prihiteli in bi se trudili in je ne bi izkopali. Ko bi imeli toliko potrpljenja kot volje, bi jo rešili. Upanje je majhno. Toda še

manjše bo, če ni načrtnega dela. To spoznanje se porodi Annie v njeni brezupni borbi. Prične se drugo obdobje. Annie se zapre s Helen v samotno lovsko kočjo. Za dva tedna. Tu se začne nova bitka, v kateri si mora Annie pridobiti Helenino naklonjenost. Vendar Annie tudi v tej bitki ne pozna usmiljenja, ne pozna predaje. Kajti Annie je spoznala smrt. V tem je njena moč. Nikoli ne bi živela, če bi samo za hip pomislila na predajo. Sovraštvo je premagano. Tista čudna igra s prsti je zmagala. In Helen popusti; dá se ukrotiti. Postala je udomačena žival.

S tem je borba končana. Za vse, razen za Annie in Helen, ki bo za vedno ostala v temi. Nenadoma pa se ob curku vode prebudi tisto skrito, pozabljeno, plane na svetlo... Voda. Da, voda. To je tista igra s prsti. Voda. In prsti hitijo, črkujejo... Sedaj je treba spoznati vse, prsti čutijo svetlobo, iščejo, tipljejo... To? Tla. To? Drevo. To? Mati. To? Oče. Da, prsti čutijo, vidijo. Toda Helen razume sedaj še več. Tiho pride ponoči k Annie. Poljubi jo. In Annie počasi črkuje s Heleninim prstom: Ljubim te, Helen... Helen tega sedaj še ne razume; toda to ni važno. Helen se je rodila.

Film Čudodelka je posnel režiser Arthur Penn; resnično zgodbo, ki je podlaga filmu, je izoblikoval v skladno, samostojno umetniško celoto, kjer so marsikdaj posamezni detajli pridobili nov, simboličen pomen. Tako film ni ostal na ravni dokumentarca, ki bi samo verno pričal o resničnem dogodku; v resnici je teža filma ravno v izpovedi, ki jo vseskozi čutimo v njegovem podtekstu. Posebej velja še opomniti na zanimivo tehniko, ki jo je režiser uporabil ob prizorih spominjanja; z njo je dal mračni preteklosti posebno, individualno čustveno obarvanost. Glavni vlogi v filmu tolmačita Anne Bancroft in Patty Duke. Odigrali sta ju doživeto, z globokim čutom za tisto posebno elementarno silo in eruptivnost, ki sta jo njuni vloži zahtevali. Za svoj trud sta prejeli zasluženo priznanje — Oscarja.

V tem filmu ni lažne sentimentalnosti; njegova zahteva je jasna: ne usmiljenja, temveč roko dajte nesrečnemu človeku.

INGO PAS

Charlotte Armstrong

Kaj bi storil ti?

Nisem ji mogla razložiti, da nisem o njej nikoli mislila, da bi mi bila v nadlego. Ničesar takega ni bilo, dokler se ni vrnila domov in prekinila moje dolge sanje o Johnu.

Stric Paul ti je lahko povedal najgršjo čenčo ali intrigo, o kateri se je šepetalo po elizabetinskem Londonu, vsi ti jezni glasovi v njegovi lastni hiši in v njegovem času pa so bili zanj preveč. Ko je prišla domov teta May, je takoj vedela, kaj je. Potolajila je Marcio, potem pa začela dražiti mene.

»Veš, da Edvardovo telo ni bilo med tistimi razbitinami zgorelega letala nikoli popolnoma identificirano?»

»Vem, teta May, zagotovo vem;« sedela sem na stolu in odrezano kimala z glavo.

»Poglej me, Nan. Si zaradi tega rekla, da si ga videla?»

»Ne, seveda ne. Videla sem njega, njega, čisto pošteno lahko to zatrjujem.«

»No, to je pobožno!« je rekla Marcia. »Samo pogled tiste velike okrogle, modre oči. Laže, kakor je dolga in široka...«

Teta je Marcio nepotrpežljivo mirila. »Ali si sanjala o tem, draga, je spraševala mene.

»Kje pa! Nikoli.«

»Pridi, Nan.« Sla sem v zavetje tete May, ki me je razumel. »Morda se ti je sanjalo o kakem čudežu, ki naj ti bi ga dal John Lockhart. Vsi mi vemo, kaj čutiš. Pridi sem, draga. Mlada si in udarec je bil to zate, vsako dekle si včasih ustvarja take fantazije.«

»Ne,« sem rekla in se ponižno sklonila. »Ne, to niso bile sanje. Skušala sem dojeti...«

»Ne verjemi, teta,« je rekla Marcia.

Teta May mi res ni verjela. »Kako moreš, Nan, Marciji zameriti, da se je vrnila domov. Ob njeni zaroki z Johnom si bila zelo razburjena. Zdelo se mi je popolnoma možno, da si želiš, da bi bil Edvard živ. Prav mogoče je, da sama sebe prepričuješ, da si ga videla. Vendar pa si želim, da bi se uresničilo... Strašno stvar si si izmislila. Ne bi te rada spraševala po hvaležnosti, vendar ne morem pozabiti tvojega revnega prihoda k stricu Paulu in meni...«

»Vem, da je to strašna stvar,« sem rekla, »vendar sem povedala samo to, kar sem videla.«

Nisem mislila, da mi kaj verjame. »Morda,« je rekla teta premišljeno, »bomo mirno vprašali policijo, če...«

»No!« je zavpila Marcia. »No, no! Ne smemo tega razglašati! Ravno to je ona hotela. Ne pusti je, da bi to pripovedovala okoli! Ne pustite je, da bi to dala v časopis...«

»Marcia, mirno!« Teta May je hotela biti mirna in razumevala jo. »Rada bi na nek način dokazala Nan, da se je zmotila...«

»Ne potrebuje dokazov. Sama ve, da laže. Eddie je mrtev. Letalska družba to ve. Neumno je reči, da je še živ. To je kruto.«

Teta May je gledala skozi okno. »Čakaj, John je tu...«

»Če se takoj ne opravičiš... Če Johnu poveš to laž...« Mislim, da je bila Marcia prav na tem, da me zadavi.

»Da, povedala mu bom,« sem rekla odločno. »Ali pa mu boš ti povedala. Tudi, če bi lagala, ti ne bi odpustil... On mora to vedeti...«

Zijala sem zviška v Marcio. Ne vem, kako je to bilo, počutila sem se, kakor da bi bila umrla. Vede la sem, da sem Johna za vedno zgubila. Toda kako

bi ga mogla pustiti, da bi se na tak način poročil! In ne da bi vedel za vso to stvar. Kaj bi storil vi?

Poslali so me iz sobe in povedali Johnu sami. Izbrali so pač primeren način. Ničesar nisem mogla čutiti, ko sem sedela tako sama v kotu zelenega kauča, najrevnejša na svetu, medtem ko so na drugi strani stene v knjižnici pripovedovali Johnu, kakšna kruta lažnivka sem.

John je prišel iz knjižnice sam. Bil je bled in utrujen. »Nan, povej mi, prosim, kaj o tem,« Njegov glas je bil vladno monoton.

»Da,« sem rekla; moje srce je bilo bolno.

Ko sem zatikajoče ponovno povedala svojo izvrženo zgodbo, je rekel John: »To je zame težko reči, Nan. Bila sva dobra prijateljca.« Sedel je zelo pokonci, nenaravno. »Zdaj pa se mi zdi, da moram biti jasan.«

»Da,« sem rekla, srce pa je bilo zmeraj bolj bolno.

»Moraš mi verjeti,« je pazljivo začel, »da se s teboj ne bi mogel poročiti, tudi če bi izgubil Marcio. Nikoli mi nisi v tem smislu prišla na um, Nan. Verjemi mi.«

»V redu,« sem rekla, »verjamem ti.«

»Tako, odkar ti ni mogoče pomagati...« je z bledico nadaljeval.

»Ti misliš, da lažem?« sem rekla, prizadeta bolj kot kdajkoli. »Ti misliš, da sem taka? Ti misliš, da je to zaradi tega, ker te imam rada?...«

»Nan, ne...« je rekel in se zgrozil, kot da bi bila jaz nekdo, ki se ga boji dotakniti. »Prosim, ne... ne reci, da me ljubiš. Ljubezen je razumevanje, ne pa, da jo daješ kot kazen.« Jaz sploh nisem mogla govoriti. »Mi zdaj ne moreš reči, da si se zmotila?« Pošastno se je nasmehnil.

»Zdaj, John,« sem topo rekla. »Želim, da bi lahko. Nočem te kaznovati. Vidiš, da je samo to, da sem ga zares videla...«

Vstal je in vzdihoval. »Veš, da se ne morem spustiti z Marcio v nobeno umazanijo... Vse si nas pripeljala v agonijo.«

»Ne jaz. Ne jaz. Ne vidiš? Nisem jaz storila tega. To je bilo samo dejstvo.«

»Ne bodi preponosna in priznaj, da si se prenačala,« je rekel z neko neprijetno prijaznostjo. »Razumeli bi, Nan. Razmisli o tem.« Potem je šel.

Sleherni občutek udobja v življenju je šel od mene. Oh, ko ljudje skušajo »razumeti« nekoga, kako strašno je lahko to!

30 MINUT S PLESNIM ORKESTROM RTV LJUBLJANA

Osrednja jugoslovanska revija za jazz in zabavno glasbo, RITAM, je v svoji 14. številki objavila dva članka, ki sta se po svoji »naklonjenosti« precej razlikovala. Obravnavala sta polurno TV oddajo 30 minut s plesnim orkestrom RTV Ljubljana. V prvem članku trgata avtor (beograjski književnik in publicist Berislav Koseir) v nič vse, kar je videl in slišal. Piše, da je bil izbor skladb čuden, nemočja interpretacija vokalnih solistov, koreografija slaba. Na koncu ironično pohvali napovedovalko, ki je imela pri tej oddaji samo napoved in odpoved. Reakcija na članek je bila velika, tako da si niso mogli kaj, da ne bi objavili odprtega pisma, ki ga je zagrebški glasbeni delavec Mladen Kučera napisal Berislavu Koseiru; Kučera je po vrstnem redu zavrnil njegovo nekonstruktivno in preveč subjektivno pisano kritiko. Ker je pisano zanimivo in ker obravnava problem televizije, ki je danes več kot aktualen in se nanaša na našo televizijsko postajo, ga nekoliko prirejenega objavljamo.

Drago Diklić ni TV minus

Precej ste napisali v vaši kritiki oddaje Trideset minut s plesnim orkestrom RTV Ljubljana. V uvodu ste me vprašali, zakaj se je ta oddaja sploh pojavila na TV ekranu, čeprav je to oddaja, ki jo mi, preprosti poslušalci in gledalci, radi slišimo in vidimo. Pred to oddajo je že bilo mnogo oddaj, ki po svoji kvaliteti niso bile niti boljše niti slabše, pa vendar ste si za kritiko izbrali prav to oddajo. Po vašem mnenju ni bila to niti zabavna niti plesna glasba in niti čisti jazz (sicer pa, ali bi ni lahko razložili razliko med »čistim« jazzom in »jazzom«). Menim, da to ni bila niti resna niti narodna glasba. No, pa jo menujemo »eksperimentalna«. Toda pozabili ste naslov oddaje! Ni bila napovedana kot jazz oddaja, niti kot oddaja plesne glasbe, temveč enostavno — »Trideset minut s plesnim orkestrom...«, in to je bilo trideset prijetnih minut z razliko od vašega mnenja.

Privrsku ste očitali, da je zbral čudne skladbe! Prav čudno misljenje. Po vašem mnenju so skladbe: Autumn in New York,

Day in day out, Desafinado glasbeni he-mafroditi in hribidi. Bolje, da ne govorimo o odličnem aranžmaju kompozicije Autumn in New York, ki bi jo želel marsikateri jugoslovanski orkester. Edino, kar ste v vašem članku upravičeno kritizirali, je neumestno zvijanje in pačenje Atija Sosa, vendar se ni posebno pripravil za to oddajo, kajti on se že od nekdaj krivi in pači in se še bo, mislim pa, da mu glede na njegove glasbene kvalitete to lahko oprostimo. No, pa pogledajmo še dalje. Kritizirali ste Ljiljano Petrović, zakaj poje jazz, ko pa ni jazz pevec. Kdo pa je sploh rekel, da bo pela jazz in da je jazz pevec? Če npr. poje Doris Day Love me or leave me, je to zabavna kompozicija, če pa to stvar zaigra kvartet Cerrija Muligana, je to jazz skladba. Upam, da to razumete.

Prosim vas, koliko pa imamo pri nas jazz pevcev, ki se skušajo v jazzu? Mislite, da je Krsta Petrović, ki je nastopil pred kratkim v podobni oddaji z jazz orkestrom studia Beograd, jazz pevec! Ne mislite, da je bila ta oddaja (razen vokalnega kvarteta Ivanovića, ki je bil odličen) kaj boljša kot Ljubljanska!

Kritizirate Nina Robića, indirektno pa še Dragutina Diklića, ki ni imel s to oddajo nič skupnega. Govorite tudi o objektivnih poslušalcih. No, pa recimo, tudi jaz sem objektivni poslušalec. Velikokrat sem slišal oddaje Mikrofon je vaš in se seznanil s tisoči uslužbencev, delavcev in njihovim petjem. Res je, moram biti dober poznavalec glasbe, če hočem primerjati njihovo petje s prepevanjem Nina Robića in Draga Diklića. Nino Robić res ni zvezda, nima takega glasu kot Jimmi Stanić in brat Ivo Robić, toda izjemo o njegovem povprečnem posluhu bi lahko komentirali. Poznamo več naših domačih pevcev, slavnih zvezd, ki so skoraj brez posluha (tudi posluh je važen), pa jih ne kritizirate, temveč delate iz njih zvezde. Navedel bom samo eden primer. To je Djordje Marjanović. Ali mislite, da je njegov glas kvalitetnejši kot glas Nina Robića? O njegovem posluhu pa je bolje, da ne govorimo. Vsak poslušalec s povprečno razvitim posluhom z lahkoto ugotovi, da je Djordje do sedaj na skoraj vseh fe-

Včasih so govorili: »Drago Diklić je najboljši pevec med bariton saksofonisti in najboljši bariton saksofonist med pevci.« Danes pa že lahko rečemo. Drago Diklić je najboljši pevec med pevci, če posebej po zadnjem festivalu popevk v Beogradu.

stivalih malo »mimom«. Sicer pa pustimo Djordja, je simpatičen fant, ve za svoj posel, pa naj ostane sebi enakega.

Ne razumem, zakaj ste kritizirali Draga Diklića. Po vašem pisanju spada v isto kategorijo kot Nino Robić, to je v kategorijo pevcev s povprečno razvitim posluhom in glasom. S tem ste se izkazali kot popoln nepoznavalec dobrega in slabega. Marsikateri domači pevec lahko Dikliću zavida njegov glas, o posluhu pa... Ni-ma v domovini sebi enakega.

Tudi koreografijo smo že videli slabšo. Vi ste v tej oddaji videli samo anatomijo mišic, sicer pa je to čisto vaša osebna stvar. (Menda vas je samo to zanimalo). Kritizirate celo scenografijo, ki je bila v istem kvalitetnem rangi kot ostale oddaje podobnega žanra. Mogoče je bila ta oddaja za okus posameznih kritikov slaba, toda za povprečnega poslušalca je bila — odlična.

Vendar ste nekaj pohvalili. Te pohvale je bila deležna napovedovalka. Menda ste hoteli vsaj malo ublažiti že tako »raztrgano« oddajo.

Toliko, tovariš Koseir! V nekaj zadnjih številkah ste napisali odlične kritike (Najboljše v najboljšem, Djordje plačuje svoj davek...), tako da odskočim, da je to kritiko napisal isti človek.

Po Ritmu Ivo Štrkl

Plošča za vsakogar

Ze precej časa vidimo v izlozbah trgovin z gramofonskimi ploščami ploščo, ki jo je izdala Komisija za pomoč nerazvitim narodom pri OZN. V trinajstih skladbah so izbrane priljubljene melodije v interpretacijah najboljših vokalistov sveta. Tako najdemo imena Luisa Armstronga, Nat King Cola, Binga Crosbyja, Mauricea Chevalliera, Doris Day, Mahalijo Jackson, Nane Mouskouri, Patty Page, Los Paragvayos, Edith Piaf, Anne Shelton in Catarina Valente. Vsi ti umetniki so za simboličen honorar posneli ploščo, čisti dobiček pa je namenjen ljudem, ki so potrebni pomoči. Se več: umetniki niso ploščo samo posneli, temveč tudi reklamirali. Maurice Chevallier je pripovedoval o svoji preteklosti in med drugim dejal: »... Vem, kaj pomeni revščina. Sem sin očeta, ki je imel devet otrok. Ze v rani mladosti nas je zapustil in od takrat sem se moral

sam preživljati... Danes je na milijone ljudi brez vsega... brez hrane, obleke, stanovanja. Njim je potrebna pomoč. Če boste kupili eno ploščo, boste pripomogli, da bo dovolj za zabavo prepotrebnegega zdravlila, obleke, hrane...« Edith Piaf: »Pesem, ki jo pojem, je namenjena vsem ljudem, ki so potrebni pomoči. Ljudem, ki nimajo prijaznega doma, ljudem, ki ne vedo, kaj je to življenje brez težav...«

Doris Day: »Prosim za pomoč enega otroka, enega neboljčnika med milijoni. Prosim, kupite eno ploščo...«

Tako se vrstijo izjave. Ena za drugo, ena podobna drugi. Pridružimo se še mi tej človekoljubni akciji, pri kateri imata korist obe strani. Mi in tisti, ki so potrebni pomoči.

I. Š.

Dolgo so razpravljali v knjižnici, potem pa me je stric Paul poklical, naj vstopim.

Tako sem jim hitro, preden so začeli govoriti oni, povedala, kaj sem sklenila. »Stran grem. Nočem več živeti tukaj. Obljubim, da ne bom spregovorila nobene besede več. Nikoli ne bo nič v časopisih. Mirno lahko pozabite na vse to... sovražite me... Karkoli hočete. Ne mislite pa, da sem vam lagala.«

Teta May pa je pogumno rekla: »Prišli smo do zelo važne odločitve. Razumljivo, Nan, da ne mislimo, da si ti videla Eddieja McNaughtona. Mislimo, da si imela privid. Razumemo, kako težko je to preklicati. Toda mi se moramo zaščititi, razumeš? John bo šel poiskat kakega privatnega detektiva, ki bo raziskal Edvardovo smrt. Če jo ugotovi, potem ne moreš storiti ničesar več...«

»Mislim, da je to najboljša rešitev,« sem rekla, ne da bi jih pogledala. Gledala sem steno za njimi.

Detektiv je prišel nalednjem jutro. Bil je mlad mož, prijeten in rdečelas. Imenoval se je Benjamin Brown. Poslušal je teto May, ki mu je razlagala položaj, stric Paul pa je kimal in pritrjeval. Poslušal je Marcio, ki mu je pripovedovala o vsem, kar so vsi oni mislili o meni. Poslušal je Johna Lockharta, ki je pripovedoval, da sem ga dolgo otročje napadala in da je na vsak način to njegova krivda in da mu je žal. Ves čas je bil zadovoljen, je rekel, kot je kdorkoli lahko. Zdaj pa je bil kaznovan...

Toda mr. Brown je bil delaven. Dobil je imena in naslove, ki jih je potreboval. »Zanima me, če si sploh predstavljate, kako je to komplicirano? Prvič, če ni Eddie McNaughton umrl na tem letalu, kdo je bil ta, ki je umrl? Drugič, če je Eddie McNaughton živ, zakaj niso tega povedali? Ima kdo kako misel?« Gledal je name.

Teta May je soplela. Marcia je tarnala in si z robcem brisala oči. »Vidite, kako neumno...?«

John je rekel trmasto: »Noben mož bi svoji ženi tega ne storil.«

Toda mr. Brown me ni nehal opazovati. Rekla sem: »Ne, nič mi ne pride na misel. Ne razumem tega — jaz sem ga samo videla.«

Mr. Brown je prosil, če bi lahko govoril z menoj na samem. Ostali so se umaknili, kakor v upanju, da bom razkrila svojo skrivnost tujcu.

»McNaughtona ste poznali na videz precej do-

bro?« je vprašal tujec s čisto običajnim glasom, ne da bi me sodil.

Povedala sem mu o svojem obisku v New Yorku.

»Tako,« je hitro rekel, »vi ne mislite, da bi mu bila vaša sestrčna Marcia kaj posebno vdana?«

Razložila sem mu, kaj sem mislila o Marciji.

»Pravite, da ji vsega tega ne zamerite? Vsa ta leta vam ni posvečala pozornosti?« Se vedno ni bilo nobene sodbe v njegovem glasu, še vedno gladka, medla vprašanja.

»Ne mislim tako,« sem rekla resno. »Zdi se mi, da sem se tega navadila, preden sem toliko dorasla, da bi ji lahko zamerila. Nikoli me ni prizadelo, mr. Brown, da nimam nobenih pravic. Ali ne pomeni — zameriti, da čutiš, da si bil prevaran za svoje pravice? Nikoli nisem mislila, da me ona mora imeti rada, in tako sem se preprosto navadila na to.«

Zamišljeno me je poslušal.

»Morda sem ji v podzavesti,« sem rekla, »vsa ta leta zamerila... toda jaz ne vem tega.«

»Ne prezirajte je, niti malo?«

Morala sem nadaljevati pošteno. »Seveda jo. Preziram jo zdaj. Ljubila sem Johna, odkar se morem spomniti, povedala sem ji to, ona pa tega ni upoštevala... Oh, popolnoma se zavedam, da jo zdaj preziram.«

Gledal je proč in brskal po nekih papirjih. Prepričana sem, da je bil v zadregi. »Vi ste o tem popolnoma gotovi, v svojih mislih, miss Brewster? Ste videli Eddieja McNaughtona?«

»Dobro,« sem rekla, »tako za gotovo kot sem jaz tukaj. Tudi on me je spoznal...«

»Kako to veste?« Mr. Brown je vsedel više.

»Zakaj, on je samo... veste... zdrznil se je in se nasmehnil.«

On je odkimal. »Upam, da vaše spoznanje ne temelji na tej reakciji.«

»Toda... če jaz poznam njega, tudi on pozna mene.«

»Predstavljajte si, da ste na nekem javnem prostoru,« je rekel mr. Brown zabavno, »Nekdo se premakne. Vi to opazite. Pogledate okoli. Ta oseba pa maha in gleda proti vam. Točno proti vam, tako da mislite, da ste to vi. Preden pa ste čisto gotovi, komu maha, ali vam ne pride na misel, da bi ga morali poznati tudi vi, če vas že on pozna? Niste začeli odgovarjati?«

»Tako je,« sem pritrdila. »Seveda je tako. Mr. Brown, smatram, da bi se bila lahko zmotila. Toda še vedno mislim, da je bil to Eddie. Za gotovo je take zunanosti in smeje se tako. Verjamem, da je bil Eddie, mr. Brown.«

»Ste ga jasno videli?«

»Oh, da. Ves obraz. Če bi imel dvojnika, bi se to seveda dalo tudi razložiti.«

Mr. Brown si je grizel ustnice in me zamišljeno gledal. »Tudi tako,« je rekel čez nekaj trenutkov. »Bolje je, da grem.«

»Kaj sploh lahko naredite?« sem obupano vprašala.

»Najbolja rešitev bi bila, če bi našel točno zagotovo, da je bil on na letalu. Drugače lahko samo ugibamo...«

»Rekla sem vam, da jo sovražim,« sem rekla, »in to je resnica. Toda nisem lagala, mr. Brown. Ne bi si mogla izmisliti česa takega. Toliko tudi spretna nisem.«

Nenadoma je rekel: »Ko ste prišli do tega, ni ravno spretnost, če nekoga enostavno imenujete lažnivca, ker mislite, da točno veste, kaj je v njegovi glavi. Ljudje prehitro razločujejo. Zmeraj je pojava nekoga drugega preveč enostavna... čisto belo ali čisto črno... Trudim se, da bi tega ne delal, miss Brewster.«

»Hvala,« sem rekla negotovo.

»Poslušajte,« je spet rekel, »če vam lahko kaj pomagam, jaz verjamem, da vi verjamete, da ste ga videli. In če verjamete, zakaj ni ničesar drugega, kot da to govorite.« Začela sem jokati. »Oprostite,« je rekel, »nisem hotel dajati takih pripomb. Tega ni v mojem poklicu. Upam, da bom stvar lahko razjasnil,« je hitro dodal in odšel.

Ves naslednji težki teden sem se oslanjala na to, kar mi je rekel. Bilo je vse, na kar sem se lahko oprla. Vsak dan sem šla na delo, toda dvomim, da sem bila v uradu v kako pomoč. Domov sem prihajala samo spat. Teta May me je neprestano prepričevala, tako da sem je bila že sita. Marcijino prisotnost v hiši sem občutila kot tempirano bombo. Strica Paula nisem videvala. Skrbela sem za to, da nisem videla Johna Lockharta, ker bi tega ne mogla prenesti.

INDEKS IN... PLAVANJE

Za tale razgovor smo prišli skoraj prepozno. Od takrat, ko smo se odločili, da vam predstavimo Sonjo Tominšek, pa do zdaj, ko te berete, je Sonja že diplomirala na oddelku za arhitekturo FAGG v Ljubljani.

Sonja Tominšek je doma iz Ljubljane, tekmuje pa za plavalni klub Ljubljana.

Zmotili smo jo prav pri praznovanju diplome ter ji na hitro in kar brez reda zastavili nekaj vprašanj.

● Kdaj si pričela plavati in za kateri klub si se odločila?

»Plavati sem se naučila s sedmi leti. Leta 1952 pa sem se včlanila v ZPK Ljubljana. Sprva mi je šlo predvsem za prosto klubsko vstopnico na Kolesiji, boljši rezultati so prišli kasneje.«

● Ali nameravaš še naprej tekmuje — kljub diplomu?

»Seveda. Ko sem se poročila (v 2. letniku), sem za leto dni prekinila s plavanjem, potem pa me je moj pregovoril, da sem nadaljevala s treninzi.«

● Ali braniš katerega od republiških plavalnih rekordov?

»Da, dva. Na 100 in 200 metrov prsno.«

● Kaj pa nastopi v tujini?

»S temi imam, skupaj z nekaterimi športnimi tovariši, precejšnjo smolo. Že nekajkrat se nam je primerilo, da smo se že zbrali na železniški postaji, a zaman; tekmovalna so bila odpovedana ali pa je bil naš nastop v zadnjem hipu odpovedan. Se večkrat pa se je že prej zataknilo — pri denarju.«

● Ali te je plavanje kaj motilo pri študiju?

»Oboje mi je šlo kar dobro skupaj. Nobenega izpita mi ni bilo treba žrtvovati na račun plavanja, saj je bila večina tekmovalj v poletnih mesecih.«

● Kako si zadovoljna s klubskimi treninzi?

»Na to vprašanje raje ne bi odgovorila. Lahko pa rečem, da mi je mož pri pripravi na tekmovalja v precejšnjo pomoč.«

● Slišal smo, da si — poleg diplome v preteklem tednu dosegla še en uspeh — opravila si vozniški izpit za motor. Kakšnega železnega konjička imaš?

»Vozim se z rolerjem znamke Prima. V zadnjih dneh pred izpiti mi je kar prav prišel, ko je bilo treba urediti toliko stvari. Čez nekaj dni se bom odpeljala na obisk k možu, saj mi danes zaradi slabe telefonske linije ni uspelo povedati mu o diplomu. To bo moj prvi daljši »motorizirani« izlet, dolg približno 450 km.«

Dalje nismo hoteli izkoristiti Sonjine potrpežljivosti — na tak dan, še enkrat smo ji čestitali in zaključili razgovor.

ANTK Olimpija državni prvak

Med prvomajskimi prazniki so v domu Partizana v Trnovem odigrali drugi del državnega moštvenega prvenstva v namiznem tenisu.

Že na prvem delu prvenstva v Zagrebu (to tekmovalje je bilo pred tremi meseci) si je slovenski prvak Olimpija z odlično igro zagotovil vodstvo pred vsemi ostalimi namiznoteniškimi klubi naše države, ki tekmujejo v prvi zvezni ligi. Teh

je 10, in sicer iz Slovenije: poleg Olimpije še NTK Ljubljana, Triglav (Kranj) in Fužinar (Ravne), Zagreb kot predstavnik Hrvatske, Partizan, Novi Sad in Senta kot predstavniki Srbije in Sarajevska Bosna ter Zenica kot predstavnika BiH.

Olimpija je v Ljubljani predvsem z odlično igro državnih reprezentantov Vecka in Pirčeve, kakor tudi Kerna, premočno dokončno osvojila prvo mesto in s tem naslov državnega moštvenega prvaka v namiznem tenisu za l. 1963. Njen glavni konkurent, kranjski Triglav s Teranom na čelu, se je uvrstil na drugo mesto. Tretje je bilo moštvo Zagreba, četrta Senta, nato pa sledijo Partizan, Bosna, Novi Sad, na osmem mestu je moštvo Ljubljane, ki bi z malo več sreče lahko dosegla tudi 5. mesto, zadnji dve moštvi na lestvi-

ci, Zenica in Fužinar, pa se bosta morali posloviti od tekmovalja v prvi zvezni namiznoteniški ligi.

Ljubljanska Olimpija v postavi Vecko, Kern, Grintal, Pirč, Zrimec, je dokazala, da je najboljšo moštvo v državi in da se zaslužno ponaša z naslovom državnega prvaka. Vse svoje nasprotnike je premagovala z visokimi rezultati (Olimpija: Ljubljana 7:1, Triglav 7:11, Fužinar 7:1, Novi Sad 7:1, Partizan 7:11, Senta 7:0, Bosna 7:1 in Zagreb 7:0!).

Moštvo Olimpije naše častitke, obenem pa želje za še večje uspehe na prihodnjih tekmovaljih doma, kakor tudi na tekmovalju najboljših moštev posameznih evropskih držav za pokal moštvenega prvaka Evrope.

Tomaž Zajc

FAGG prva v odbojki!

V petek 10. maja je ZSSO organizirala prvenstvo univerz v odbojki. Žal moramo ugotoviti, da so športne organizacije fakultet pokazale zelo neresen odnos do tega tekmovalja, saj se ga je kljub lepemu vremenu udeležilo le pet ekip (štiri moške ekipe in ženska ekipa VSTK, ki pa ni mogla tekmovali). Prvotno pa se je prijavilo 11 moških ekip in 3 ženske ekipe. V tej majhni zasedbi je v ne preveč zanimivih tekmah zmagala ekipa FAGG, ki je premagala vse svoje nasprotnike. Za njo so: I. ekipa VSTK, ekipa filozofske fakultete in II. ekipa VSTK.

Rezultati so bili naslednji: I. ekipa VSTK: II. ekipi VSTK — 2:0, filozofska fakulteta: FAGG — 1:2, I. ekipa VSTK: filozofska fakulteta — 2:1, FAGG: II. ekipa VSTK — 2:0, FAGG: I. ekipa VSTK — 2:0 in filozofska: II. ekipa VSTK — 2:0.

To tekmovalje je ponovno pokazalo, da ta način tekmovalja ni primeren, ker ne zainteresira študentov v zadostni meri; zato bo v prihodnje treba prirediti tekmovalje po liga sistemu, kar bo med študenti prav gotovo vzbudilo več zanimanja.

Prireditve ZŠŠO v počastitev Dneva mladosti

ZŠŠO predvideva za Dan mladosti vrsto športnih prireditev. Tako bodo 23. maja v Tivoliju športne prireditve v košarki, odbojki in rokometu, poleg tega pa bo v študentskem naselju tekmovalje v malem nogometu in odbojki. Klub zeniških štu-

dentov bo pod pokroviteljstvom ZŠŠO v dneh od 18. do 25. maja organiziral velik turnir v malem nogometu za pokal univerze v počastitev Dneva mladosti. Zvečer bo ZŠŠO priredila oddajo šport in glasba. O vsem tem bomo poročali v naslednji številki.

Košarkarji odpotovali

Pretekli ponedeljek so pod vodstvom zveznega trenerja Aleksandra Nikolića odleteli z beograjskega letališča naši najboljši košarkarji v Brazilijo na svetovno košarkarsko prvenstvo.

Jugoslovanska reprezentanca bo igrala v skupini C, kjer igrajo še reprezentance Portorika, Perua in Japonske.

V ostalih skupinah se bodo za naslov najboljšega moštva na svetu borile še naslednje reprezentance:

V skupini A — Sovjetska zveza, Francija, Kanada in Urugvaj, v skupini B pa — ZDA, Argentina, Mehika in Italija.

Skupno torej dvanaest reprezentanc. Iz vsake skupine se bosta po dve najboljši uvrstili naprej in se v finalnem tekmovalju pomerili med seboj za naslov svetovnega prvaka.

Po izjavah našega vodstva in tudi igralcev bo Jugoslavija osvojila četrto mesto med najboljšimi moštvimi na svetu.

Od Slovencev sta v reprezentanci Daneu in Eiselt.

Našim košarkarjem želimo v Braziliji kar največ uspeha.

Za Haryja ni povratka

»Za Tokio bi treniral tudi trikrat dnevno, pa mi poškodba na kolenu ne dovoli.« je pred nedavnim izjavil najhitrejši človek na svetu — svetovni rekordar na 100 m (10,0 sek.), Armin Hary.

Novembra l. 1960 se je končala kariera najboljšega nemškega sprinterja. Hary je doživel avtomobilsko nesrečo in tako le dobra dva meseca po svojem največjem športnem uspehu — osvojitvi zlate olimpijske medalje v Rimu v teku na 100 m — prenehal s športnim udejstvovanjem.

Vendar se od časa do časa še slišijo vesti, da bo Hary znova v formi za olimpiado v Tokiu. Je kaj resničnega v teh vesteh? Hary sam pravi: »Končano je, in to za vselej, kajti včasih hodim celo s palico. Pa se nočem preveč pritoževati glede moje poškodbe kolena, saj je mojega tovariša Martina Lauerja (svetovni rekordar v teku na 110 m z ovirami — 13,2 sek.), doletela še hujša nesreča.« Bilo je v Rimu septembra 1960. Na sporedu je bil finale teka na 100 m za moške. Kot edini nemški tekmovalci je bil na startu tudi Hary; »mož z čudežnim startom«, kot so

ga imenovali. Strel, in natanko po 10,2 sek. je bilo odločeno vse. Zmaga in zlata medalja za Haryja. »To je bila najlepša ura mojega življenja, od same sreče sem bil kar malo »čez les«,« pravi Hary danes, ko se spominja tega dogodka.

8. oktobra istega leta se je atletska reprezentanca Nemčije v Hamburgu pomerila z reprezentanco Švedske. Na tem dvoboju je Hary zadnjič, tekel, in tudi zmagal zadnjič.

Avtomobilsko nesrečo v Berlinu so najprej podcenjevali. Le reklama za Haryja — mnogo hrupa za nič, drugače pa nič resnega, so govorili. Žal so se ti »strokovnjaki« zmotili.

Danes, tri leta po tem dogodku, je Armin Hary uslužbenec zavarovalnice v Münchenu in njegovo ime počasi že prehaja v pozabo. Toda Hary pravi, da ga to prav nič ne moti in da tudi bolečine v nogi lahko prenaša. Boli ga le za vest, da nikdar več ne bo mogel teči, kot je nekdaj. Prav lahko ga razumemo, saj je star šele 26 let in atlet v teh letih pač

ni prestar, da bi se že poslovil od tekmovalne steze.

Včasih mu danes novinarji še postavljajo atraktivna vprašanja, češ — ali bi zmogel teči 9,9 sek. Odgovori so žalostni: Hary pravi, da mora gojiti malo športa le zaradi srca in obtoka krvi. Kdaj pa kdaj igra malo tenisa, vendar z močno povito nogo. Toda že po polurni igri mora prenehati zaradi bolečin v kolenu. O kakem teku ni govora.

Priprave za olimpijske igre, ki bodo prihodnje leto v Tokiu, so se že pričele. Haryja ni med atleti, ki se marljivo pripravljajo za to največje tekmovalje na svetu.

Grenka je zavest, da se iger ne bo mogel udeležiti. »Morda sem neskromen, pa si le včasih mislim, da bi bil med zmagovalci lahko tudi jaz,« pravi Hary.

»Vse bi storil, da bi bil med tekmovalci v Tokiu, treniral bi trikrat dnevno, če bi bilo potrebno, lahko mi verjamete. Sicer pa — nesmisel je o tem govoriti. Končano je, in to za vselej.«

T. Zajc

OSVEŠČENOST

paradirali, saj sta mladost in dekliška razposajenost kar plali iz njiju. Toda ker je več dni kot klobas in ker je bil čas za oddajo naloge tako presneto skopo odmerjen, sta prisilili svoje možgančke, da so mislili samo na to, kar piše v zagonetni cesarjevi knjigi. Zato sta napenjala oči in zatiskali vsaj eno uho ter prisluškovali samo spomladanskemu bitju srca pod že malo, a vendar ne še tako kot v visoki sezoni, dekolitiranim puloverjem.

Ničesar nista ne videli in ne slišali. Med sabo sta na glas ugibali, kaj naj bi pomenile te čudne oznake v knjigi, in glej, hudička, ničesar se nista mogli spomniti, ne iz gimnazijskih klopi, ne iz filmov, kajti to je bil, kakor se že temu reče, mrtev jezik.

Nenadoma se od nekod prikaže možakar starejšega datuma in ko mu na uho prileti beseda, ki si je dekleti nista nikakor mogli razložiti, se obrne in prav skromno pove, kako se temu reče v čisti slovenščini. Potem je prišlo na dan, da je še veliko besed ostalo nepojasnjenih in možakar jih je na presenečenje obeh deklet prevajal kot bi jih iz rokava stresal. To je bilo vse za: Hvala lepa!

»Za kaj pa vama bodo služili tle podatki,« je vprašal, ne da bi se hotel kaj vtikati v njuno delo.

»Za eno nalogo,« je bil z one strani naveličan odgovor.

»Vama dosti časa vzame študij?«

»Dosti.«

»Nimata nič prostega časa za kaj drugega? No, recimo, za kulturo, kino.«

To vprašanje se jima je zdelo že preveč osebno. Nobena ni odgovorila.

»Imata štipendijo?«

»Zakaj sprašujete?«

»Kar tako, ker me zanima. Kje pa stanujeta?«

»Oh, daleč. Ne bi naju našli...« Mislili pa sta: »Kaj te briga, stari!«

»Vem, vem! No, je še kaj nejasnega v zvezi z nalogo?«

»Če bo še kaj, jutri bom tudi tu.«

»To je pač vaša stvar.«

»Tako. Jaz grem. Se bomo že še srečali. Nasvidenje.«

»Mhm!«

Potem sta še nekaj zapisali in ugotovili, da so moški strašno vsiljivi. Pobrali sta svoje stvari in se napotili proti izhodu.

»No, vama je le pomagali!« je žarel od veselja knjižničar.

»Kdo...?«

»Kaj ga ne poznata,« je rekel nasmejano, »vaš dekan!«

glenn

ENA STUDENTKA se je prejšnji četrtek v Delu pritožila, da ji je neznan storilec v trenutku slabosti odnesel v avtobusu deset »čukov«. Bil je res lump. Ker je Tribuna ženskega spola in zaradi tega tudi nagnjena k ljubosumnosti, bi si pri podobnih primerih drznila ponižno pripomniti, da je na razpolago »tribiko Pisma uredništvu, kamor naj pišejo tudi študenti. Efekt je v tem primeru s četrtkovga Dela isti. Da, žal.

PREDSEDNIK KOMISIJE za brigade na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo je v svojem poročilu na nedavni skupščini med drugimi tudi omenil, »... da se referent za brigade na oddelku za kemijo nikoli ni udeležil sestanka te komisije, niti ga ne poznamo...« Tovariš Kolar, čestitamo za izkazano zaupanje. Kemiki.

NA RAZPIS za najstarejši oglaš na naših fakultetah se je za specialno Škorpjončkovo nagrado, ki se podeljuje vsako sredo na vrhu skakalnice v Šiški, javil ex funkcionar na FNT. V prvem nadstropju oddelka za montanistiko je na oglašni deski za šipo neprizadeto ugledal obvestilo absolventom, da »dvignejo« diplomske naloge. Datum bo kmalu doživel prvo petletko: 2. julij 1959. Prosimo tihega sočustvovanja.

NIC PIJACE poroča naš tajni dopisnik II Lega- lec iz Naselja. S tem misli, da se na sodobnih plesih v Naselju ne razlije alkoholne pijače in je najbolj žejnim na razpolago samo pivo in sok ter cockta. Pa še mrzla voda. »Bodimo iskreni, tovariši,« pravi v svojem pismu: »NIC PIJACE« velja samo za široke ljudske množice. Če si natakarici naklonjen, ima pod pultom za izbrance sveto rešujočo kapljico. Nauk te resnične basni: nikjer se ne usajaj, bodi simpatičen in zanesljiv, če hočeš piti.

AKADEMIK si je končno le uredil »izložbeno okno« blizu ekonomske fakultete na križišču z Gregorčičevo ulico. Lične fotografije vseh Akademikov skupin zaustavljajo korak mimoidečim. Predlog Škorpjončkov je samo še eden: da bi sliče bolj pritrčili, ker se slike iz Afrike na majskem soncu precej vihaajo in obstaja nevarnost, da si bo kakšen nič hudega sluteči pešec vrat pretegnil. Predlagamo majhno strešico, pa pika!

KDO BO ZMAGAL, ugibajo športni komentatorji, kajti v središču pozornosti je derbi nogometna tekma med zakrknjenimi »fuzbalisti« na UO in rekreativnimi športniki pri Tribuni. Prva tekma se je končala z enakim številom zadetkov, vse gole za Tribuno je dal neki Mariborčan (jasno!). Povratno srečanje bo prav tako v Naselju.

V KOLEGIJU, kjer živi nekaj več kot 400 mandeljccev, se je začela živahna kupo-prodaja. Tu lahko dobite nove ali pa stare Super Riffle z druge... ah, oprostite, druge roke. Prodaja in nakup učbenikov je trenutno na borzi sekundarnega značaja.

TAJNI AGENT te rubrike, ki mu je poverjena skrb za splošno gospodarstvo in družbeno imovino, nam sporoča, da je bil pred kratkim na obisku v Naselju in opazil lično opremljene sobice nekaterih deklet, ki jih je obiskal. Praznično vzdušje dajejo majske rožice, ki so bile natrgane v Tivoliju. Pazite, pazite, nekega dne bo tudi komunalna stresla svojo jezo.

ZAPOZNELA VEST je prispevek z elektrotehnične fakultete. Ker ta novica ni prišla po žici, temveč peš, je tudi malce pozna. Govori o temi, kako so se nekateri udeleženci tekmovanja elektrotehničnih fakultet v Beogradu vrnili domov en dan pozneje kot ostali. Namesto da bi sedli na pravi vlak, so jih kmalu potegnili v Make-donijo. »E, bogami,« so rekli očividci, »rakija je ljuta!«

NA METALURSKEM INŠTITUTU je naš so- delavec »pljunil« tudi tale oglaš:

Slušatelje, ki se poslužujejo izhoda iz predavalnic SKOZI OKNO, prosimo, da odhajajo iz poslopja SKOZI VRATA!

V kolikor se študentje niso poboljšali, prosimo pisarno FNT, da napiše novo opozorilo, ali pa naj pod okna v kritičnih minutah nastavi vsaj eno honorarno moč. Na Gospodarskem razstavišču jih imajo na kile.

SPORT IN TELESNO VZGOJO med široke množice je lepo geslo. Med študenti je šport še pravi pastorek. Kaj nekateri mislijo o tem, nam govori topogledna izjava predsednika komisije za telesno vzgojo na elektrotehnični fakulteti. Po- žrite slino in preberite:

»... Ne moremo mi zahtevati, da bi se naši študentje bavili s telesno kulturo, saj se tudi študente visoke šole za telesno kulturo ne bavijo z elektrotehniko...«

Klobuk dol!

SE ENA IZ NASELJA. Uradni jeziki so prinesli alarmantno novico na Tribuno, da so v kavar- ni Naselja, ne da bi kaj vprašali, POCENILI vino in kajčo slino. Za kompenzacijo so SE DVI- GNILE CENE za sok in druge brezalkoholne pi- jače... Obetajo, da se bo pred pultom kmalu pojavil transparent: V boj proti alkoholizmu!

NA STROJNI fakulteti so bili v preteklem te- dnu izpit. Tam je navadno, da študent, če pi- smeni del izpita opravi za nezadostnim, ni prepri- ščen k ustmenemu. Nekdo pa se je le opogumil in šel. Profesor pogleda njegovo nalogo, vidi čik. Zmaje z glavo, nič ne vpraša in mu zapiše dvoj- ko. Nauk strojnikom: Pišite naloge nezadostno, prikažite se s skesanim obrazom, nič ne študi- rajte, ker ne boste nič vprašani. Pa vseeno boste dobili v indeks (skromno, pa vendar!) dvojko.

Škorpjončki

Dve študentki sta pripravljali seminarsko nalogo. Sedeli sta v prostorni dvorani, kjer izposojajo knjige za take primere, in zvesto prepisovali podatke iz knjige. Sonce jima je na črne laske toplo sijalo skozi odprto okno; vetrč je vsake toliko časa zapil- hal in privzdignil prah na starih bukvah, kar je dajalo ne- sporno slutiti, da jih že pol stoletja ni nihče spravil na svetlo. Taki podatki iz že zdavnaj pozabljene avstroogrške literature so tudi kazali na to, da bo seminarska naloga nekaj ekskluzivnega, saj je stari profesor, ki je nalogo avto- ritativno naročil, gotovo pozabil na zaprašene in oguljene knjige, ki bi jih še knjižničar ne mogel dobiti, če mu slu- čajno ne bi ena padla na plešasto glavo.

Da, pisava v teh potrpanih listih je bila res obupna, ta- kole po gotosko zavita in, skratka, za dandanašnje sloven- sko generacijo, ki se je prav zares ni učila, dejansko pre- težka. Kdo bi le pomagal tema dvema dekletoma s tehnič- ne fakultete, ko pa je bila njuna fantazija tako skromna, kot so usluge na bencinskih črpalkah, če že vnaprej ne daš napitnine!? Presneto težko je tako opravilo, če ni v knjiž- nici nikogar, ki bi bil pripravljen brezplačno priskočiti na pomoč.

Kot rečeno, je sonce prijetno sijalo in skozi okno pri- našalo veter, pomešan s prahom, kajti bil je v beli Ljubljani čas podiranja starih bajt. Od daleč se je slišalo ro- potanje težkih strojev in vsakokrat, ko se je kaj težkega vsulo, sta dekleti dvignili glave, kajti rušenja in gradnje so bile jako aktualen problem prav za seminarsko nalogo. Že iz tega razloga sta vsaj v mislih silili na periferijo gradbišča, četudi ne upoštevamo dejstva, da sta si po ti- hem zaželeli, da bi po poškopljenih ulicah radi malo

Gradbeno dovoljenje

Prav v čudnem času živimo. Za vse potrebuješ dovo- ljenje. Če hočeš malo v inženstvo, da bi se malo prepelja- val in pozabaval na svoj račun, potrebuješ potrdilo, da nimaš stekline in da si duševno zdrav, pa izstopna viza, dohodna viza, tranzitna viza, vstopna viza, devize, pečati, podpis, potni listi...; kdo bi si vse to zapomnil. Člove- ška glava je še vedno enako velika, število pojmov pa se je postotterilo.

Lahko je, bratec moj, psu. On maha z repom, laja, kadar pa se ga loti prehlad, denimo, ali pa, kadar mu domače podnebje ni več všeč, preskoči mejo, kakor da je ni, in odhiti skupaj z vsemi bolhami v dlaki na spremem- bo zraka... V Avstrijo, tam si polšče pasje dekle, se poroči, preživi z njo medeni mesec, skoti gomilo ščenet in se vrne domov kot da ničesar ni bilo. Samo zaradi spre- membe! In nihče ga ne vpraša: »Kje pa imaš, kako bi že rekli, vizo?« Ali pa: »Kje pa si bil, prijateljček, od febru- arja do julija?« Toda za ljudi, pravim, pa skrbe. Kje si bil, kaj si delal, ali plačuješ redno alimente ali posojilo, imaš legitimacijo, prosim? Strašna je, vzemimo, skrb za človeka.

Poznam nekega človeka, ki si je prišel v Zagreb zgra- dit hišo, v Zagrebu pa se hiša ne naredi tako lahko. Po- trebuješ gradbeno dovoljenje, potem pride komisija, nato pa še ena komisija. Če si polž, si napravi hišo kjerkoli znaš in kamorkoli prideš.

Tako je moj znanec, imenoval se je Trlababalanović, naredil prošnjo, podmazal prošnjo s pisarnimi papirčki, jo oddal tam in tam in čakal.

Minila sta dva meseca in prišla je komisija, da stvar pregleda na licu mesta (videti je, da so člani komisije kratkovidni in ne vidijo od daleč). Pregledujejo člani ko- misije stvar, mrmrajo in odidejo.

Niso minili niti trije meseci in že prihiti druga komisija. Skoraj nobene razlike ni bilo med tema dvema komisi- jama, samo člani komisije so bili bolj debeli.

Tudi ta komisija je odšla, še pokojnine ni dosegla, in že je prispela odločba.

»...komisiji sta pregledali stvar na licu mesta in sklenili, da se ne more izdati dovoljenje za lokacijo, niti za gradnjo po Vaši zahtevi. Zato smo Vas dolžni obvestiti, da je ta odsek sprejel sklep kot sledi zgoraj v dispozitivu.

Zoper to odločbo imate pravico pritožbe v roku pet- najstih dni po prejemu!« (Podpisa tudi pri najboljši volji ne morete razbrati.)

Potem je tovariš Trlababalanović sestavil naslednjo prošnjo in jo oddal na odseku za gradnje in komunalne zadeve:

»Prosim zgornji Naslov, da mi takoj izda dovoljenje za lokacijo za izgradnjo socializma. Smrt fašizmu — svo- bodo narodu!« (Podpis še bolj nečitljiv.)

V roku 24 ur je prišla odločba z lokacijo za gradnjo.

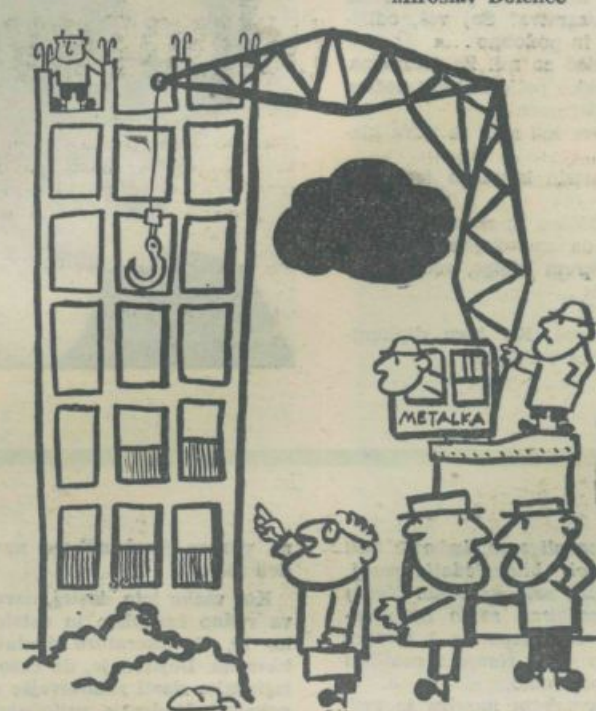
Istega dne so prišli razni mojstri: zidarji, klesarji, ži- carji, gradbeniki, komolčarji, govorniki, steklarji, krovci, jecljači, električarji. Kamioni so vozili gradbeni material, mešalci so brneli in v dveh dnevih je bila postavljena velika in visoka dvonastropnica, pokrita z rdečo opeko.

Takoj so nabavili najmodernejšo pohištvo, televizor, radio-aparat, sesalec za prah, hladilnik, preproge in druge najpotrebnejše stvari. Stavba je bila gotova.

Iz odseka za gradnje in komunalne zadeve je prišla spet komisija, ki bi morala pregledati hišo in ugotoviti, ali odgovarja osnovnim higienskimi in tehničnim pogojem.

Ko so šli člani komisije okrog zgradbe, so zadovoljno kimali z glavami in poudarjali, kako »krasna« je ta hiša. Njihovo ogledovanje in divljenje je prekinil gostitelj- jev glas, ki jih je prisrčno povabil, naj vstopijo v jedilnico in se pridružijo občeljudskemu veselju, šampanjcu in pečeni, zarumeneli prasolini, iz katere se je dvigal omamen in opojen vonj, ki je bil članom komisije že od prej dobro znan.

Miroslav Dolencec

Dve moderni pravljici

Dva ovna sta se skregala in začela pisati polemike drug proti drugemu. Ko sta izčrpala vsa literarna sredstva, sta se pričela bosti z rogov.

Poduk: Če hočeš z nekom polemizirati, se prej prepričaj, če ima rogove.

• • • • •

Nekoč je živel pošten in vzoren državljani, ki si ni niti utiral poti s komolci, v repih je čakal, da pride na vrsto, do vseh je bil vlju- den in nikdar ni nikogar užalil.

»V redu, in kaj je dosegel ta mož?«

»Nič. Zapravil je kariero!«

Franjo Martinović

ŠOPEK ZA...

Zdravko in Vlatka

V soboto smo ju na stopnicah pred predsoho Magistrata ustavili in zaprosili za razgovor. Se preden smo se predstavili, sta bodoči mož in žena že vedela, od kod smo. Po krajšem pomenku sta pristala na razgovor. Se prej pa sta se takole predstavila:

»MILOSEVIC ZDRAVKA in VLATKO GOSTIJANOVIC!«

»Kaj študirata?«

»Višjo šolo za medicinske sestre in arhitekturo,« se je glasil ločen odgovor.

»Sta za to, da se danes, na tak slovesen dan, pogovarjamo o poroki in zakonu?«

»Sva!« Mlada Šibenčana, ki se poznata že več let, sta se nasmejnili.

»Se vama je v dosedanjem življenju že pripetilo, da sta mislila na poroko?« Odgovorila sta nekaj drugega, priča pa, ki je sedela poleg ženina, je ugotovila, da vprašanja nista razumela.

»So vama priprave za poroko vzele precej časa?«

Ona: »Ne preveč!«

Ženin: »Ona to že dobro ve!«

»Sta si predstavljala, kakšen bo današnji dan, ko sta imela 17 let?«

Oba sta ugotovila, da je bilo takrat samo sanjarjenje.

»Kako si predstavljata enakopravnost med moškim in ženo v zakonu?«

Nevesta o tem ni dosti izjavljala, ženin pa je potrdil: »Mislim, da mora biti mož avtoriteta v družini. V primerjavi z ženo mora biti tudi za spoznanje večja osebnost...«

»Kam bosta šla na oheč?«

»Nikamor. To bo bolj intimno praznovanje na študentski način.« Ozrl se je ženin po fantih, ki so ga spremljali, in dejal: »Čimerji!« nama bodo kuharji...«

»Kako da se nista poročila pred prvomajskimi prazniki? Bi imela več časa za kakšno potovanje...«

»Kaj hočeva, če pa pride štipendija šele po prvem!«

»Sta imela pri izbiri priče težko delo?«

»Nikakor!«

»Se vama zdijo krožniki še moderno sredstvo za popestritev družinskega življenja?«

Tako dobri so, samo škoda jih je...«

Tako smo se nekaj minut pred poroko nasmejali. Naš študentski par je z veseljem sprejel šopek uredništva Tribune in bralcev.

— de —

Točno ob dvanajstih

Srečali smo jo na Poljanski 6 pred vrati, kjer piše Samopomoč in honorarne zaposlitve. V roki je držala zajetno mapo. Če se prav spominjam, je bilo to 9. maja. Takole se nam je predstavila:

»SARLER ZMAGA, študentka filozofske fakultete.«

»Kaj te je zaneslo na univerzitetni odbor?« smo vprašali.

»Nocoj imamo koncert. Koncer Akademskega pevskega zbora.«

»???«

»V odboru zbora sem podpredsednik, pa imamo že več dni ogromno dela z organizacijo koncerta. Vsako leto nastopimo s samostojnim koncertom v Ljubljani, pa želimo, da bi tudi letos dostojno prikazali naše napore in prizadevanja v enem letu...«

»Koliko časa že poješ?«

»Dvanajst let. Že tri leta pri APZ, prej pa sem pela v Celju pri znanem zborovodji Kuneju in Vrežetu. Petje je moje zadovoljstvo.«

»Kateri glas poješ v zboru?«

Nasmehnila se je: »Sopran! Prvi sopran.«

»Katera pesem, ki jo boste na koncertu peli, je po vašem mnenju najbolj izbrana in tudi najbolj interpretirana?«

»To je zelo težko reči,« je menila. »Vsaka pesem ima svoj pevski izraz... Prepričana sem, da bomo na koncertu pokazali vse svoje najboljše registre, zato o interpretacijah nimam kaj povedati. Sicer pa — saj jih boste slišali!«

»Tako dolgo pevsko kariero imaš že za seboj, pa morda nisi kdaj pomislila, da bi se lotila popevkarstva? Saj veš, odlični honorarji, slava in podobno...«

»Popevke? Da, včasih so mi. Za trdno pa vem, da mi zborovsko petje najbolj leži!«

»Igraš kakšen instrument?«

»Ah, da in ne! Dve leti sem se učila klavir.«

»Kaj pa tvoje ostalo kulturno izobraževanje?«

»Študiram slovenščino in nemščino. Študij sam me sili, da zasledujem kulturne dogodke. Veliko berem knjige, večkrat pa grem tudi v opero.«

»Imaš štipendijo?«

»Imam. Osem tisoč. Ko bom diplomirala, bom profesorica v Celju.«

»Kdaj?«

»Leta 1964. V jeseni!«

pisma uredništvu

Kot mi je znano, smo pred dvema letoma in pol v kavarni Studentskega naselja lahko dobili revije Quick, Neue Illustrierte, Life, Look, Paris Match ter vse domače časopise in revije. Studentje so lahko prebrali vse dnevne časopise, saj so redno prihajali. Vse revije so bile v zaščitnem ovoju, dnevni časopisi pa v okvirih.

Naenkrat so izginile nemške revije, ostale revije pa smo videvali vse bolj poredko; zaščitni ovoji so bili največkrat prazni, na koncu pa je tudi teh zmanjkalo. Podobno je bilo z dnevnimi časopisi: niso jih več pritrjevali v okvire in kmalu

so zmanjkali. Opazovali smo, kako je tudi drugih listov in revij bilo čedalje manj, pa še ti so prihajali zelo neredno. Nekaj časa smo lahko prebrali samo Ljubljanski dnevnik, toda tudi tega že 3 mesece ni več, medtem ko se je stanje z ostalimi časopisi le delno popravilo.

Kavarna v Studentskem naselju še vedno dobiva nekatere tuje revije, in prepričan sem, da dobiva tudi skoraj vse domače časopise in mnoge revije, ki bi jih morala dati na razpolago študentom. Da so zmanjkali časopisi, se ni zgodilo samo enkrat, jasno pa je, da si nekdo s temi revijami dela zbirko (ali pa morda hrani časopise, da se ne bi uničili).

Bilo bi zanimivo povprašati, kdo to dela in zakaj, v čigavo korist. Prepričan sem, da bo tudi redakcija Tribune kaj rekla o tem. Mogoče se potem ne bo več dogajalo, da bi osebe kavarne ali kdorkoli spravljali časopise in jih nerad dajali na vpogled, kot da je to nekaj, česar tisti, ki se morda okorišča z revijami, ni dolžan storiti.

Vaš bralec N. N.

P. S. Ime nima velikega pomena. Da so navedbe v pismu točne, se lahko sami prepričate, v kolikor se že niste.

Iz srbohrvaščine prevedeno nepodpisano pismo smo sklenili kljub anonimnosti objaviti, in to prav zaradi odlično zastavljene vprašanja. V tej zvezi smo se obrnili

na upravo Studentskega naselja ter izvedeli tole:

Kot vsako leto doslej, naroča naša uprava redno časopise in ostale revije, skupno 19. To literaturo dostavlja kurirka v kavarno. Dejstvo je, da časopise in revije izginjajo, zlasti zanimivejše revije; zato se nekateri študentje pritožujejo, da teh revij ni več moč dobiti. Dogaja se, da zlasti inozemska revija že po nekaj urah izgine... Pred dvema letoma smo nakupili mape, v katere so bile vložene revije. Dandanes so te mape obupne: skoraj vse so počekane s pripombami, tudi z neokusnimi stvarmi. Te neokusnosti počenja ljudi, ki nimajo zdravega odnosa do lastnine, ki je namenjena vsem stanovalcem in gostom kavarne Studentskega naselja. Kljub temu pa bomo še vedno nabavljali časopise in revije, saj vemo, da je to več kot potrebno in umestno. (Porenta Stane, upravnik Studentskega naselja)

Kje so revije?

Od Maribora

MARIBOR: V Mariboru vlada veliko zanimanje za zabavno glasbo zlasti med mladino. Nogometni klub Branik je uvedel v hali C stalne plesne in tod se mladina shaja. Na takih plesih pridejo do izraza tudi mladi pevci — amaterji. Povečini so vsi veliki pevci svojo kariero začeli prav na takih prireditvah. Med mladimi pevci so trije občinstvu kar precej dobre znani, pet pevcev pa se že uspešno uveljavlja. Letošnja največja škoda na zabavno-glasbenem področju je vsekakor odbita prošnja, da bi tudi letos organizirali Katedro 63, ki je odkrila nove talente vokalne in instrumentalne zabavne glasbe.

LJUBLJANA: Z delom so pričele komisije za sprejem v študentske domove. Komisije delajo po letnikih. Običajna praksa je ta, da se sestavlja rang lista, ki omogoča natančen pregled prosilčevega materialnega stanja, njegovih študijskih uspehov in družbeno-političnega udejstvovanja.

ZAGREB: Pred kratkim je izšla jubilarna, 50. številka, Medicinca, strokovnega časopisa študentov medicine in stomatologije. V štiri-najstletnem izhajanju so v tej reviji objavili 341 del, in to 146 prispevkov zdravnikov ter 195 del študentov. Redakcija Medicinca je vsa leta aktivno sodelovala z univerzitetnimi centri in s časopisi študentov medicine iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in drugih univerzitetnih središč.

ZAGREB: Studenti se že dalj časa sprašujejo, kako je z popusti oziroma z znižanimi vstopnicami zanje na nogometnih tekmah. To vprašanje so že večkrat sprožili, pa je vse ostalo le na obljubah. Cene vstopnic za prireditve NK Dinama se gibljejo od 300 do 600 dinarjev. Študent bi prav lahko omogočil ogled takih tekem, saj si nogometne derbije v I. ligi v Zagrebu ogleda le do 25.000 gledalcev, stadion v Maksimiru pa sprejme lahko tudi 55.000 ljudi. Podobna vprašanja so se pojavljala tudi v Ljubljani, vendar se stanje kljub temu ni izboljšalo.

BEOGRAD: Neki popularni docent iz beogradske univerze je nekega dne prejel od sodnika poziv, da ga tožijo beogradski taksisti, ker je neke noči prevažal potnike z glavne železniške postaje. Docent je moral dokazati alibi, na ponovni obravnavi pa je njegova soproga kategorično trdila, da je inkriminirane noči mož spal doma. Sodišče baje ni zahtevalo, da žena slučajnega taksista to tudi z dejstvi dokaže.

SARAJEVO: Poročajo o realnih perspektivah za uvedbo III. stopnje na sarajevski univerzi. Ti pogoji so najbolj vidni na gradbeni fakulteti, kjer imajo dober učni kader ter opremljene laboratorije in inštitut.

do Skopja

Tribuna - glasilo Zveze študentov
— Izdaja univerzitetni odbor ZSJ —
Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik: Jože Sušmelj; glavni urednik: Mitja Vavpetić — Uredn. in uprava: Tribuna Poljanska 4/II, telefon 36-123 — tekoči račun 900-14-608-72 — Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk: CP Delo, Ljubljana Tomšičev trg 1, tel. 23-522

tribuna

